Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИСТОПАДА 2008 РОКУ ЧИСЛО 47 VOL. CXV FRIDAY, NOVEMBER 21, 2008 No. 47

В Ню-Йорку вшанували пам'ять жертв Великого голоду в Україні

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – 15 листопада управа Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) і його відділ в Ню-Йорку, який очолює Іванка Заєць, організували відзначення 75-річчя Голодомору 1932-1933 років в Україні.

На площі біля Організації Об'єднаних Націй було показано документальну фотовиставку про геноцид українського народу, влаштований комуністичним режимом. Тут відбувся також добродійний збір продовольства для тих, хто тепер живе в голоді.

О 1-ій год. по полудні почалася жалобна хода від ООН до катедрального собору св. Патрика, де відбулось поминальне Богослуження і церемонія вшанування пам'яті жертв Голодомору.

Богослуження відкрив промовою кардинал Едвард Іґан.

Предстоятелі українських церков Архиепископ Української Православної Церкви в США Антоній, Архиепископ Української Католицької Церкви Стефан Сорока, Єпископ Стемфордський УКЦ Павло Хомницький, Єпископ-помічник Філядельфійської епархії УПЦ в США Іван Бура, Єпископ-емерит УКЦ Василь Лостен в сослуженні численних священиків і за участи хору „Думка", провели Богослуження, під час якого слово про трагедію

(Закінчення на стор. 3)

Хор „Думка (дириґент Василь Гречинський) співає в соборі св. Патрика.

Жалобна хода на вулиці Ню-Йорку.

Предстоятелі українських церков Єпископ-помічник Філядельфійської Єпархії Української Католицької Церкви Іван Бура, Єпископ Стемфордський УКЦ Павло Хомницький, Архиепископ УКЦ Стефан Сорока, Архиепископ Української Православної Церкви в США Антоній, Єпископ-емерит УКЦ Василь Лостен в соборі св. Патрика. Фото: Л. Хм.

В містах і селах України відзначають 75-річчя Голодомору 1932-1933 років

Олександер Вівчарик

КАМ'ЯНКА, Черкаська обл. – 7 листопада у Кам'янці, на вулиці Леніна, неподалік від пам'ятника ідеологові комунізму, урочисто, за участі громадськости, священиків і представників влади, було відкрито пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932-1933 років. Встановили його з нагоди акції „Свіча на спомин Голодомору".

День був прозорий, як сльоза. З дерев з тихим дзвоном падало жовтогаряче листя, яке вкривало землю, у якій лежать мільйони

(Закінчення на стор. 3)

Відкриття пам'ятника жертвам Голодомору у Кам'янці, Черкаська область. Фото: Олександер Вівчарик

Гайді Стефанишин-Пайпер знову в космосі

КЕЙП-КАНЕВЕРАЛ, Фльорида. — У ніч на суботу, 15 листопада, з мису Канаверал стартував космічний корабель „Ендевор", з сімома американськими астронавтами. Це командир корабля Кріс Ферґюсон, пілот Ерік Бо, фахівці Доналд Петіт, Гайдемарі Стефанишин-Пайпер, Шейн Кімбро, Стів Бовен, Сандра Маґнус.

Астронавти мають прибути на Міжнародну космічну станцію (МКС) 17 листопада, доставивши наукове устаткування, нові тренажери, холодильник, печі для розігрівання їжі, систему очищення води, новий туалет, кухню і спальні речі. Протягом цієї місії буде розширена житлова зона МКС, щоб місткість станції досягла шістьох осіб.

Учасники експедиції також зроблять чотири виходи у відкритий космос, щоб відремонтувати механізм, який відповідає за орієнтацію сонячних панелей за сонцем. Президент України

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

УПЦ Московського патріярхату засудила Голодомор

КИЇВ. — Штучний голод 1932-1933 років був злочином, спляннованим більшовиками. Це визнала Українська Православна Церква Московського патріярхату. У своєму зверненні з нагоди скорботної дати – 75-ої річниці Голодомору в Україні – Священний Синод УПЦ-МП наголосив: „У 30-ті роки Україна вперше пережила штучний голод, масове вбивство мільйонів своїх громадян, цинічне, цілеспрямоване, безжальне". Документ, оприлюднений 13 листопада на офіційному сайті УПЦ Московського патріярхату, підписав предстоятель Церкви Митрополит Володимир та інші члени Синоду. Ці оцінки достатньо революційні – як для Церкви, підпорядкованої Москві. Звернення уже привітала Українська Православна Церква Київського патріярхату. Переломним вважає його речник Київської патріярхії – Єпископ Євстратій Зоря: „Раніше подібних звернень не було. Були слова про те, що треба молитися за упокоєння і так далі, але таких чітких яскравих оцінок не було". Як нагадав єпископ Євстратій, „перша ластівка" з'явилася торік. Тоді кілька українських церков оприлюднили спільне звернення, підписане й Митрополитом Володимиром. Там є слова про Голодомор як геноцид українського народу – як це визначив закон, прийнятий Верховною Радою. Нині ж зроблено ще один крок – уже не спільне міжконфесійне, а власне звернення УПЦ-МП. Як каже єпископ Євстратій, це свідчить про те, що політика УПЦ-МП змінюється, а отже, з'являється й надія на взаєморозуміння: „Ця Церква з української по офіційній назві стає все більш українською по своїй суті. Менше звертає уваги на позицію Москви, а все більше усвідомлює себе як Церква, яка служить в Україні для українського народу, для його спасіння і яка є невід'ємною частиною цього народу, його історії, його перемог і його трагедій. Це позитивне явище, і ми сподіваємося, що воно свідчить про глибокі внутрішні процеси, які зрештою приведуть до того, що ця Церква зрештою буде українською Церквою, і тоді ми зможемо подолати те розділення, яке, на жаль, існує, досить швидко". *(„Голос Америки")*

Енерґозустріч підтримала проєкт „Одеса-Броди"

БАКУ, Азербайджан. — Енерґетична зустріч 14 листопада в Баку, з участю України, підтримала проєкти, метою яких є постачання нафти та газу з Каспійського реґіону до Европи в обхід Росії. Міністер енерґетики Азербайджану сказав, що учасники зустрічі підтримали пляни транспортувати нафту через Україну, і газ з Середньої Азії та Каспію – до Европи. Президент Віктор Ющенко висловив сподівання, що наступного року Україна матиме досить нафти для того, аби нафтопровід „Одеса-Броди" працював в европейському напрямку. В. Ющенко у Баку висловив думку, що в середині наступного року в Україні буде новий уряд, який і має цього досягти. У зустрічі, крім України, брали участь Азербайджан, Казахстан, Туреччина, Польща, країни Балтії, представники США та Еврокомісії. Европа залежить від Росії у своїх газових потребах і прагне урізноманітнити джерела газопостачання. Випадки, коли Росія перекрила газопостачання в Україну у 2006 році через суперечки з приводу цін, зміцнюють це бажання. Один з проєктів, який обговорювався на зустрічі у Баку, стосувався постачання нафти з Азербайджану і Казахстану до України, і згодом до Польщі. Але Росія хоче придбати весь азербайджанський газ для своїх власних потреб і на продаж. Росія також прагне прокласти трубопровід від Чорного моря до Південної і Центральної Европи. Цей трубопровід був би прямим конкурентом плянам Евросоюзу отримувати каспійський і центральноазійський газ через Азербайджан. Американський представник, секретар Департаменту енерґетики Самуель Бодман охарактеризував цей проєкт російського газопроводу як складний. А в той же день Европейський союз оприлюднив енерґетичний плян, який підтверджує забезпечення Европи енерґоресурсами з Каспійського моря і зменшення залежности від Росії. Проте, короткочасна війна Росії з Грузією у серпні викликала занепокоєння надійністю енерґопостачання через Кавказ. Конфлікт призвів до звинувачень з боку Грузії, що Росія прагне здобути контролю над европейським енерґопостачанням. *(Бі-Бі-Сі)*

У Музеї І. Гончара відкрито виставку „Ми звинувачуємо!"

КИЇВ. — Історико-документальну виставку „Ми звинувачуємо! Голодомор 1932-1933 років – геноцид українського народу" відкрито в Центрі народної культури „Музей Івана Гончара". В експозиції представлено документи вищих партійних та державних органів влади, що свідчать про їхні свідомі дії, спрямовані на організацію Голодомору, та їхню повну обізнаність з ситуацією на місцях. Основну частину виставки присвячено подіям 1932-1933 років, розгортанню Йосифом Сталіном війни проти селян, яка набула форм терору голодом. Запровадження режиму „чорних дошок", заборона поширення інформації про голод, запровадження пашпортної системи разом з забороною на виїзд за межі України, офіційна відмова приймати допомогу голодуючим від Міжнародного Червоного Хреста та інших благодійних організацій – усе це є ознаки геноциду та прямі докази зумисности Голодомору. Важливим доказом зумисности Голодомору є свідчення очевидців, які складають окремий бльок виставки. Непросте питання – про загальну кількість жертв Голодомору. Автори виставки намагались звернути увагу відвідувачів на найочевидніше – на величезний дефіцит населення України при зіставленні переписів населення 1926 та 1937 років, при одночасному збільшенні за цей час населення Росії та Білорусі. У 2006 році Верховна Рада прийняла закон про визнання Голодомору геноцидом, проте дотепер у суспільстві є сили, які опираються поширенню правди про ті страшні події. Україна мусить зробити все, щоб пам'ять про невинно згублених збереглася довічно. Саме тому виставка тісно пов'язана з проблемами сучасности, боротьби за визнання Голодомору геноцидом, формування політики пам'яті про страшну трагедію. *(Укрінформ)*

У Брюселі відслужили Панахиду за жертви Голодомору

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Панахиду за жертви Голодомору у Брюселі відслужили у католицькому катедральному соборі свв. Михайла та Гудули увечорі 12 листопада. Під час Панахиди Посол України при Европейському союзі С Андрій Весоловський зазначив, що ніщо не може виправдати Голодомор, „зфабрикований режимом" Йосифа Сталіна. Він також наголосив на тому, що подібні трагедії не повинні повторюватися. Посол України в Бельгії та Люксембурґу Євген Бершеда зазначив, що свого часу СРСР цинічно заперечував цей злочин, і лише після отримання Україною незалежности правда про нього стала відомою суспільству. Посол також висловив сподівання на те, що парлямент Бельгії приєднається до парляментів тих країн, які вже вшанували пам'ять жертв Голодомору в Україні чи визнали Голодомор геноцидом. (*УНІАН)*

Готовність НАТО прийняти Україну залишається

ТАЛЛІН, Естонія. — Яап де Хооп Схефер 13 листопада зробив заяву на зустрічі НАТО з українською делеґацією в Таллін. Виступаючи в естонській столиці, Я. Схефер сказав, що російсько-грузинська війна влітку „змінила европейську архітектуру безпеки". Відповідаючи на критику з боку Росії щодо вступу до НАТО України та Грузії, Генеральний секретар НАТО сказав, що для НАТО „не існує компромісу", коли йдеться про право кожної країни вибирати собі оборонні альянси. Естонський президент Томас Гендрік Ільвес вважає присутність української делеґації на зустрічі міністрів країн-членів НАТО доказом того, що альянс розуміє важливість України для европейської безпеки. У свою чергу український міністер оборони Юрій Єхануров сказав, що приєднання України до Пляну дій з набуття членства (ПРЧ) в НАТО сприятиме стабілізації в країні. Ю. Єхануров 13 листопада заявив про наявність загроз територіяльній цілісності та суверенітетові України. Він підкреслив, що зволікання з підтримкою країн, які не входять в чинні структури безпеки, небезпечне новими конфліктами. Про це Ю. Єхануров заявив у своєму виступі перед учасниками Консультацій високого рівня між Україною і НАТО з участю міністрів оборони, які проходять в Таллін. „Сьогодні твердження про те, що Україна в середньотривалій перспективі не має загроз територіяльній цілісності та суверенітетові, вже не відповідає дійсності", – сказав Ю. Єхануров. Крім того, він розкритикував пропозицію Росії щодо створення нової ґльобальної архітектури безпеки, яка може об'єднати тільки Росію, Евросоюз і США. „Ініціятива Російської Федерації щодо створення нової ґльобальної архітектури безпеки, яка об'єднає тільки Росію, ЕС і США, викликає у нас певне занепокоєння через виключення решти країн Европи з сфери прийняття рішень у галузі безпеки", – заявив Ю. Єхануров. Це питання має бути розглянуто на зустрічі міністрів закордонних справ альянсу в грудні. Деякі західньоевропейські країни, зокрема Німеччина та Франція, вважають цей крок передчасним. Натомість США продовжують наполягати на ПДЧ для України та Грузії. Участь у зустрічі в Таллін міністра оборони США Роберта Ґейтса в дипломатичних колах розцінили як сиґнал, що Америка і після обрання нового президента прагне наближення України та Грузії до НАТО. (*„Німецька хвиля", „Кореспондент")*

Вимагають скасувати Конституцію Криму

СИМФЕРОПІЛЬ. — Проросійські активісти Народного фронту „Севастопіль-Крим-Росія" через суд вимагають скасувати чинну Конституцію Автономної республіки Крим, яка визнає його складовою автономною частиною України. У середу, 12 листопада, в Симферополі відбулося перше судове засідання з цього оскарження. На що сподіваються російські націоналісти і наскільки реальні їхні сподівання – на ці запитання в автономії відповідають переважно скептично. Судове засідання тривало трохи більше години і продовжиться 21 листопада. Тоді, очевидно, й буде винесене рішення. Позивачі клопоталися, щоб на наступне засідання прийшов голова кримського парляменту Анатолій Гриценко, який, мовляв, особисто несе відповідальність за те, яка конституція на півострові діє. Координатор Народного фронту „Севастопіль-Крим-Росія" Валерій Подьячий каже, що збирається відновити російську юрисдикцію Криму „правовими" методами: „Треба переглянути питання статусу Криму, скасувавши Конституцію автономії від 1998 року, що ми й робимо зараз судовим шляхом". (*Радіо „Свобода")*

В. Ющенко критикує уряд і заспокоює виборців

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко 7 листопада висловив свою впевненість у тому, що Україна повністю впорається з наслідками фінансової кризи. Президент сказав, що найбільша небезпека – недовіра до банківської системи та національної валюти – відступила. Водночас він наголосив на ряді невирішених проблем, що є актуальними. Одна з головних – необхідність підтримки реального сектору економіки. РНБО визнала недостатньою працю уряду з подолання наслідків липневої повені в західних реґіонах. На засіданні відзначено, що Міністерство з надзвичайних ситуацій і тепер технологічно не готове боротися з такими катастрофами. Керівник уряду Юлія Тимошенко не прийшла на засідання РНБО. (*Бі-Бі-Сі)*

У Варшаві відкрито виставку „Голодомор в Україні“

ВАРШАВА. – 6 листопада голова Наглядової ради Міжнародного благодійного фонду „Україна-3000“ Катерина Ющенко взяла участь у відкритті виставки „Голодомор 1932-1933 років в Україні“. У заході, який відбувся у Варшавському університеті, також взяли участь Посол України в Польщі Олександер Моцик, представники дипломатичного корпусу, керівники, викладачі та студенти університету.

Виставку підготував Інститут національної пам’яті Польщі та Архів Служби безпеки України.

Звертаючись до присутніх, К. Ющенко подякувала організаторам виставки за діяльність, спрямовану на відновлення історичної правди про страшні події, які відбувалися в Україні в 1932-1333 роках. „Я також вдячна університетові Варшави, який протягом століть виховував польських патріотів, який зберігав дух вільної й незалежної Польщі у важкі для її історії часи“, – сказала вона.

К. Ющенко оглянула виставку, спілкувалася з студентами, провела зустріч з ректором Варшавського університету д-ром Катажиною Халашіньською-Мацуков та завідуючим катедрою україністики професором Стефаном Козаком. *(Прес-служба Президента України)*

Відкриття виставки „Голодомор 1932-1933 років в Україні“ у Варшавському університеті.

Учасники віча в Кам’янці на Черкащині біля „Свічі на спомин Голодомору“.

В містах ...

(Закінчення зі стор. 1)

закатованих комуністичним режимом.

– Під час голодомору мені було дев’ять років, – згадував Василь Звьоздочкін. – Батьки мої тоді працювали на цукроварні, може, тому ми й вижили. Пам’ятаю, як людей ховали без домовин. Ми, діти, ходили в поле по колоски, але охоронники на конях нас немилосердно били нагаями. А ще ми пили сік березовий, їли лободу, квіти акації, листя на вишні об’їдали, дикий щавель збирали. Одним словом, виживали, як могли. У Кам’янці загинуло 500 душ, а в Тимошівці і Баландині – майже всі.

Ганна Солом’яна з села Вербівки і досі пам’ятає постійне відчуття голоду, коли їжу шукаєш скрізь, коли ладен їсти навіть траву. Родина її вижила, а понад 200 односельців померли. У селі Косарі, за розповіддю Юхима Іщенка, на кутку, де він жив, з 20 дітей померло троє, дорослих – вісім.

Діти тримали свічечки. Їхні щирі оченята дивилися на „Свічу на спомин Голодомору“, що прибула на Черкащину. Свіча – це, по суті, унікальний витвір мистецтва. Виконано її у вигляді великого снопа пшениці, до колосся якого із землі тягнуться виснажені худі руки. Відлито свічу з натурального воску, наданого бджолярами 25 областей України. Плакали бабусі, як повз них проносили цей промовистий символ їхньої голодної молодості.

Свідок голодомору, ветеран Другої світової війни, житель Кам’янки Василь Мушта згадував: „Моя дитяча пам’ять навіки закарбувала ті жахливі часи. Моїх знайомих заарештовували за зірвані колоски, вони вмирали від голоду. У землю закопували і напівживих. Я інвалід війни, воював у партизанському загоні, визволяв Європу. Але, повірте, голод страшніший за війну. Бо на війні знали, за що гинули. А за які гріхи вмирали мільйони українців у мирний час?“

Голова обласної адміністрації Олександер Черевко говорив про сутність комуністичної ідеології, яка призвела до терору і жертв. „Давайте прислухатися до свого голосу, до своєї землі, до своєї мови, до всього українського! – закликав О. Черевко. – І тоді ми вистоїмо, тоді виживемо, тоді ми будемо усі щасливі“.

Експерти США боротимуться в Україні з фінансовою кризою

КИЇВ. — Американська група технічних експертів з допомоги в подоланні фінансової кризи прибула в Україну 10 листопада. Про їх можливе прибуття ще 7 листопада повідомив Посол США в Україні Віліям Тейлор.

„Міністер фінансів України запитував, чи можемо ми надати допомогу групи технічних експертів з подолання фінансової кризи, і вони приїдуть“, – запевнив В. Тейлор.

В. Тейлор заявив, що 16.4 млрд. дол., виділені Україні Міжнародним валютним фондом, сприятимуть ростові довіри представників ділового світу до країни. *(„Кореспондент“)*

В Ню-Йорку...

(Продовження зі стор. 1)

українського народу виголосив Архиєпископ Антоній.

У соборі були присутні Посол України в США Олег Шамшур, Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв, Посол Валерій Кучинський, Посол України у Ватикані Тетяна Іжевська, Генеральний консул України в Ню-Йорку Микола Кириченко, радник Міністерства оборони України при Постійному представництві України в ООН генерал-майор Леонід Голопатюк, дипломати, журналісти, представники українських громадських організацій, численна громада.

Під час церемонії в пам’ять жертв Голодомору промовляли президент УККА Тамара Ґалло-Олексій, Посол О. Шамшур, Посол Ю. Сергеєв, голова Крайового комітету з відзначення 75-річчя Голодомору Михайло Савків, конґресмен Моріс Гінчі. Т. Ґалло-Олексій, яка була ведучою, зачитала лист від Президента США Джорджа Буша. Завершальну молитву і слово про Голодомор виголосив Єпископ П. Хомницький. Хор виконав славень „Боже великий єдиний“ і молитву „Богородице Діво, радуйся“.

На документальній фотовиставці біля Організації Об’єднаних Націй.

Посол Юрій Сергеєв відвідав місце збирання продовольства для голодуючих біля будинку Організації Об’єднаних Націй.

АМЕРИКА І СВІТ

Г. Клінтон – кандидат на посаду Держсекретаря США

ВАШІНҐТОН. — Новообраний Президент США Барак Обама розглядає кандидатуру своєї колишньої конкурентки Гіларі Клінтон на посаду Державного секретаря США. Б. Обама та Г. Клінтон зустрічалися в четвер, 14 листопада, в Чикаго, щоб обговорити це питання. Речник Г. Клінтон переадресував усі запитання з цього приводу перехідній команді Б. Обами. Сама Г. Клінтон сказала журналістам, що задоволена своєю позицією у Сенаті, але хоче бути добрим партнером для новообраного Президента. Серед інших кандидатів на посаду Державного секретаря США – колишній кандидат у президенти демократ Джон Кері, сенатор-республіканець Чак Геґл та губернатор штату Ню-Мексіко Бил Річардсон, також колишній конкурент Б. Обами на номінацію від Демократичної партії. Спостерігаючи за призначеннями нового кабінету, оглядачі все більше прослідковують зв'язок між командою Б. Обами та колишнім урядом Била Клінтона. 31 із 47 осіб, які працюють зараз у перехідному штабі Б. Обами чи оголошені на посади у новому уряді, мали зв'язки з урядом Б. Клінтона. (*„Голос Америки“*)

Дума ухвалила подовжити президентство Росії

МОСКВА. — Російський парлямент переважною більшістю голосів 14 листопада проголосував за законопроєкт, який подовжує президентський термін з чотирьох до шести років. За законопроєкт проголосувало 86 відс. депутатів Держдуми. Перед тим, як документ стане законом, він повинен пройти ще два читання. Законопроєкт пропускається через парлямент у пришвидшеному режимі після того, як Дмитро Медведєв несподівано заявив минулого тижня, що хоче внести зміни до Конституції Російської Федерації. Комітет Державної Думи Росії з конституційного законодавства порекомендував парляментові ухвалити проєкт (одразу в трьох читаннях). Голова фракції комуністів в російському парляменті Генадій Зюґанов висловив занепокоєння концентрацією влади у руках президента: „Якщо ми візьмемо до уваги маштаби влади нинішнього президента, то у нього більше влади ніж у генерального секретаря, царя і фараона разом узятих. І не має ніякого елементу контролі над цією владою“. Багато оглядачів кажуть, що це може свідчити про наміри попередника Д. Медведєва, чинного прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна повернутися до Кремля набагато швидше, ніж можна було передбачити. (*Бі-Бі-Сі*)

Б. Обама розглядає можливість закриття в'язниці Ґвантанамо

ВАШІНҐТОН. — Новообраний Президент США Барак Обама розглядає шляхи можливого закриття військової в'язниці Ґвантанамо. Близькі до Б. Обами експерти кажуть, що він шукає можливості звільнити 250 затриманих і звинувачених у військових злочинах, яких уже довгий час без суду утримують у стінах Ґвантанамо. Згідно з попереднім пляном, деякі в'язні будуть звільнені, над іншими буде проведено суд у США. Втім, багато консервативних законодавців виступають проти того, щоб осіб, підозрюваних у тероризмі, привозили на територію США. У плянах нового уряду – також створення суду національної безпеки, який буде розглядати справи, що містять таємну інформацію. (*„Голос Америки“*)

Росія вирішила говорити тільки з Б. Обамою

МОСКВА. — Росія відхилила пропозиції США про співробітництво в сфері протиповітряної оборони в Европі і відновить переговори з цього питання вже з новою адміністрацією Барака Обами. США представили Москві пропозиції, які мали переконати її в тому, що система протиракетної оборони (ПРО) не загрожує безпеці Росії. „Ми до цього не готові. Згоду на ці пропозиції ми не дамо, а будемо розмовляти з новою адміністрацією“, – повідомили представники Кремля. Минулого тижня президент Росії Дмитро Медведєв заявив, що Російська федерація має намір розмістити ракетні системи поблизу російсько-польського кордону – у відповідь на американську ПРО в Польщі і Чехії. У той же час прес-аташе посольства США в Росії Дейвид Сіфкін повідомив, що наступне коло російсько-американських переговорів з питань стратегічної безпеки і протиракетної оборони призначене на грудень. (*Укрінформ*)

„Дарма я дружину не слухав“

ВАШІНҐТОН. — Президент США Джордж Буш, який покидає свою посаду 20 січня, зізнався 11 листопада, що даремно не слухав дружину, яка постійно закликала його стежити за своїми словами. „Я шкодую про деякі речі, які сказав, – як от вимога „взяти Бен Ладена за будь-яку ціну, живим чи мертвим“, – зізнався Президент США. Дж. Буш також заявив, що „не варто було передчасно оголошувати про перемогу в Іраку через місяць після того, як там почалися бойові дії“. Дж. Буш розповів про свої пляни на майбутнє: спочатку він хоче відпочити на своєму „ранчо“, а потім, можливо, напише книгу про свою працю на пості Президента США. Він також сказав, що шкодує про те, що зробив дуже багато необдуманих заяв. 11 листопада Дж. Буш зізнався, що після відходу з посту Президента США найбільше йому бракуватиме посту Головнокомандувача збройних сил США. (*„Кореспондент“*)

Демократи зміцнили контролю над обома палатами Конґресу

ВАШІНҐТОН. — Вибори у вівторок, 4 листопада, виявилися історичними для демократів. Уперше за 14 років вони знову контролюватимуть Білий Дім і обидві палати Конґресу. Оглядачі вважають, що збільшення присутности демократів у законодавчому органі допоможе новому Президентові зі здійсненням його передвиборних обіцянок. Боротьба була напруженою не тільки за Білий Дім, але і за Конґрес. У висліді демократи зберегли свої місця у Сенаті і здобули ще п'ять мандатів. Для багатьох новий напрям означає покращення економіки. Демократи, на думку політологів, отримали перемогу у Сенаті завдяки тому, що вину за сучасні проблеми склали на республіканців. Б. Обама обіцяв зменшити податки середньої кляси, реформувати галузь охорони здоров'я, вивести війська з Іраку. Тож тепер цікаво буде побачити, як Президент Б. Обама буде працювати з демократичним Конґресом у питанні виведення військ з Іраку. Останній раз демократи контролювали Білий Дім і Конґрес у 1990-их роках за часів президентства Била Клінтона. (*„Голос Америки“*)

Відбулася Друга зустріч Організації арабських жінок

АБУ-ДАБІ, Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ). — Друга зустріч Організації арабських жінок (Arab Women's Organization, AWO) розпочалася 11 листопада у столиці ОАЕ. Протягом трьох днів у центрі уваги його учасниць – було обговорення соціяльних і економічних проблем, питань освіти та охорони здоров'я, медіа, а також програми допомоги жінкам, зайнятим у цих сферах. Голова Організації Фатіма Бінт Мубарак на відкритті зустрічі відзначила, що останнім часом жінки близькосхідного реґіону досягли великих політичних успіхів і отримали можливість реалізувати себе практично нарівні з чоловіками. Зокрема в ОАЕ серед 40 депутатів Федеральної Національної ради (парляменту) – дев'ять жінок, у Раді міністрів (виконавча влада) країни – чотири представниці, що на 50 відс. більше торішнього показника. Крім того, еміратські жінки займають 66 відс. посад в урядових структурах, причому третина з них перебувають на керівних постах. Нещодавно вперше в історії ОАЕ на посаду судді було призначено жінку, Хулуд аль Дхахері, ще 10 отримали можливість працювати прокурорами у Дубаї. А місяцем раніше Шейха Наджля Аль Касімі і Хесса Аль Отаїба вперше очолили посольства ОАЕ у Швеції та Еспанії відповідно. Особливу увагу на зустрічі було приділено питанням захистові жінок, зокрема насильству у сім'ї і соціяльній ізоляції жінок. Окрім того, учасниці зустрічі обговорювали заходи щодо боротьби з торгівлею людьми, викорінення бідности і надання представницям великих можливостей для повноправної участи у житті суспільства. Організацію арабських жінок було створено у 2000 році, її штаб-квартира знаходиться в Єгипті. (*Укрінформ*)

В Афганістані викрали журналіста з перекладачем

КАБУЛ, Афганістан. — В афганській провінції Логар були викрадені журналіст газети „The New York Times“ та його афганський перекладач. Про це спочатку 11 листопада повідомило афганське урядове інформаційне аґентство Бахтар, потім факт викрадення підтвердило міністерство внутрішніх справ Афганістану. Як йдеться в офіційному повідомленні, журналіст Дейвид Роде, що працює для „The New York Times“, і його афганський перекладач Захір були викрадені напередодні у повіті Чарх під час підготовання інтерв'ю з бойовиками радикального руху „Талібан“. Викрадення американського журналіста відбулося через кілька днів після того, як співробітники Головного управління національної безпеки Ісламської Республіки Афганістан визволили з талібського полону канадську журналістку, яка працює для телерадіомовної корпорації „CBC“. (*Інститут Масової Інформації*)

К. Райс робить останню спробу на Близькому,у Сході

ВАШІНҐТОН. — Окрім економічної кризи та іракської війни, Президент Джордж Буш, мабуть, передасть Баракові Обамі і невирішений ізраїльсько-палестинський конфлікт. Уряд Дж. Буша намагався зробити питання мирного договору між ворогуючими сусідами зразком успіху своєї зовнішньої політики. Однак, Білий Дім сумнівається, що мирна угода буде досягнута до відходу від влади республіканської адміністрації. Державний секретар США Кондоліза Райс перебувала на Близькому Сході, де робила останню спробу примирити ізраїльтян та палестинців. Після зустрічі з палестинським Президентом Махмудом Абасом К. Райс заявила, що процес створення палестинської держави просувається вперед. Однак, вона попередила, що пляни Ізраїля збільшити єврейські поселення на Західньому березі шкодять переговорному процесові. К. Райс висловила впевненість, що США продовжуватимуть грати ролю посередника і за нового уряду Б. Обами. (*„Голос Америки“*)

Телескоп „Габл“ зробив перші знімки

ВАШІНҐТОН. — Телескоп Національного аерокосмічного аґентства США (NASA) „Габл“ зробив перші знімки плянет іншої сонячної системи. Про це йдеться у заяві, розповсюдженій 14 листопада прес-службою NASA. За оцінками вчених, на фотографіях історичного значення вдалося зафіксувати плянету Фомальгаут б (Fomalhaut b), яка знаходиться на відстані 25 світових років від Землі і в три рази перевищує масу Юпітера. Плянета рухається по своїй орбіті навколо яскравої південної зірки Фомальгаут (Fomalhaut), яка знаходиться у сузір'ї „Південна риба“. Вчені переконані, що Фомальгаут можна вважати одним з найяскравіших небесних тіл, оскільки зірка в декілька разів перевищує температуру сонця. Відкриття зробив супутник NASA „IRAS“. Відтоді не припинялися дослідження, і в 2004 році „Габл“ надіслав на Землю чіткі знімки районів навколо зірки, на якому можна було вирізнити кільце незвичайної форми. (*Укрінформ*)

Оголошено конкурс на отримання ґрантів Посольського фонду

КИЇВ. – Посольство США в Україні оголосило конкурс пропозицій на отримання ґрантів з Посольського фонду збереження культурної спадщини. Пропозиції приймаються до 30 листопада. Середній розмір ґранту становить 15 тис. до 38 тис. дол., а підтримання проєкту триває 12-18 місяців.

Посольський фонд збереження культурної спадщини, спрямований на збереження пам'яток культури, було створено у 2001 році.

Це єдина програма уряду США, яка безпосередньо надає малі ґранти на підтримання історичної спадщини у різних країнах. Фонд, який уже підтримав понад 500 проєктів у світі на суму 13.4 млн. дол., надає важливого значення охороні світових культурних здобутків і є невід'ємним компонентом американської міжнародної політики. Програма підтримує проєкти, які мають на меті збереження історичних об'єктів, музейних та архівних колекцій і традиційних форм народної творчости.

В попередні роки було виділено кошти Львівській асоціяції розвитку туризму на реставрацію та подальше експонування ікон колекції „Студіон"; Львівському історичному музеєві – на збереження та реставрацію рукопису XII ст. „Кристинопільський Апостол"; на реставрацію покрівлі історичної церкви св. Миколая у закарпатському селі Колодне; на розкопки козацьких укріплень Микитинської Січі біля Нікополя, Дніпропетровська область; на збереження і пропаґування культури кримських татар шляхом збирання й оцифровування давніх пісень, історичних рукописів і зразків ремесел; на купівлю спеціяльного обладнання для обласного державного історичного архіву у Хмельницькому.

Ґрантові кошти не можуть витрачатися на зведення нових споруд, збереження приватної власности чи приватних колекцій. Їх можна використовувати тільки на підтримку проєктів, пов'язаних з культурною, а не з природною спадщиною.

Детальнішу інформацію про цю програму можна знайти на вебсайті Посольства США в Україні за адресою: http://kyiv.usembassy.gov/files/cult_preservation2009_ukr.html. *(Посольство США в Україні).*

Шведське аґропідприємство з'явилося на Львівщині

ЛЬВІВ. — Господарство „Аґрокультура Мостиська", створене шведськими інвесторами, з'явилося на сільськогосподарській карті Львівщини.

В плянах нового виробничого формування – вирощування зернових культур та розвиток тваринництва. Для цього воно має намір орендувати у місцевих землевласників близько 2,500 гектарів землі.

Відповідні договори терміном на п'ять років уже почали укладати у селі Хлиплі Мостиського району. Відразу після підписання цих документів власники паїв отримають річну орендну плату. Вона становить до 430 грн. за використання одного гектара. Триває оформлення договорів і в інших селах району - Гостинцеві, Крукеничах, Буцеві, Пнікуті. Там, де домовленості вже задокументовано, розпочинається оранка під озимі та на зяб. В арсеналі аґрофірми – потужна техніка: трактори „Джон Дір" і „Кейс", комбіновані аґреґати „Вадерштад", продуктивність яких при тризмінній роботі – до 160 гектарів за добу.

Свій парк сільськогосподарське підприємство має намір доповнити обприскувачами, сівалками, комбайнами та іншими механізмами. (*Укрінформ*)

Гайді...

(Закінчення зі стор. 1)

Віктор Ющенко привітав астронавтку Національного управління США з аеронавтики і дослідження космічного простору Г. Стефанишин-Пайпер у зв'язку з летом космічного корабля „Ендевор" (місія STS-126).

В. Ющенко побажав астронавтці українського походження успіху у виконанні відповідальної космічної місії та висловив сподівання, що її другий політ у космос буде таким же вдалим, як і попередній. „З теплотою згадую нашу зустріч у Києві та сподіваюся, що Ваша візита в Україну залишила приємні спогади і почуття. Хочу запевнити, що народ України пишається Вами, вболіває за Вас та бажає успішного повернення на Землю", – йдеться у вітанні Президента.

Пуск космічного корабля „Ендевор" (Endeavour) у рамках місії STS-126 відбувся успішно. Плянована тривалість польоту – 14 діб. Головною метою місії є підготування Міжнародної космічної станції до постійної праці на її борту групи з шести осіб. Програмою польоту передбачається проведення на зовнішній поверхні станції робіт з обслуговування і устаткування, в яких братиме участь Г. Стефанишин-Пайпер.

Г. Стефанишин-Пайпер народилася в Сейнт Пол (штат Мінесота). В 1984 році закінчила Масачусетський технологічний інститут. В 1985 отримала ступінь маґістра наук. В 1996 році була відібрана кандидатом в астронавти. У вересні 2006 року брала участь в космічному польоті на „Атлантіс" як фахівець, провела 12 днів в космосі, з яких 13 годин 8 хвилин – у відкритому космічному просторі на міжнародній космічній станції.

У цьому леті Г. Стефанишин-Пайпер знову працювала у відкритому космічному просторі.

Астронавтка НАСА Г. Стефанишин-Пайпер відвідувала Україну у 2007 році. *(УНІАН)*

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Едельвайс Ольги Кобилянської

Марта Тарнавська

Видавничий центр „Академія" в Києві започаткував нову серію книг під оригінальною назвою „Автографи часу". З назви можна зробити висновок, що це буде серія біографій, біографічних романів або мемуарів. Ці жанри в сучасній світовій літературі, зокрема в англомовній, втішаються великою популярністю і серед читачів, і серед критиків. В Україні, на жаль, ці жанри ще не досить розвинені. А шкода! Бо саме модерні, оперті на документах, біографії, які відкривають читачеві не трафарет забронзованого героя, але правдиве і багатогранне життя людини, можуть наблизити визначні постаті до звичайного читача і зацікавити читача книжкою.

Першою в серії появилася 2007 року книжка Валерії Врублевської з незвичною назвою: „Шарітка з Рунгу". Це біографічний роман про Ольгу Кобилянську. Про автора з книжки довідатись не можна, але В. Врублевська є членом Спілки письменників України, і про неї в довіднику сказано, що вона – кандидат філософських наук, народжена в Житомирі 1938 року та є автором повістей, п'єс і біографічного роману про Соломію Крушельницьку.

Я недавно слухала на американському публічному радіо дискусію на тему, наскільки мемуари відзеркалюють правду життя і чи можна їм вірити. Виявляється, що під сучасну пору на американському книжковому ринку є кілька голосних книг, що рекламують себе як мемуари, але насправді є звичайною белетристикою, або як тепер пишуть в Україні – „фикшен". Мемуари і біографії більше, ніж романи і оповідання, зацікавлюють американського читача і вони легше продаються, ніж белетристика. Тому й бувають такі підробки і містифікації.

В. Врублевська назвала свою книгу „біографічним романом" – отже, вона заздалегідь попереджує читача, що не все у цій книзі мусить бути абсолютною правдою. Але сама книжка не тільки написана на основі друкованих джерел, але навіть сповнена дослівних цитат з щоденників і листів О. Кобилянської, цитат, що подаються як цитати, хоч в самій книзі немає, на жаль, бібліографії, ані жодних згадок про використані джерела, ані навіть звичайних у подібних випадках подяк людям та інституціям, які дозволили авторові використати друковані матеріяли чи малодоступні архіви.

Десь 30 чи 40 років тому колишня редакторка „Нашого життя" і голова Союзу Українок Америки Лідія Бурачинська передала в Україну до музею О. Кобилянської в Чернівцях оригінал вивезеного нею за кордон щоденника О. Кобилянської. Цей щоденник з молодечих літ Ольги був писаний німецькою мовою. В перекладі на українську мову 1982 року появились були в Києві за редакцією Федора Погребенника якісь уривки щоденників під назвою „Слова зворушеного серця" – не відомо, чи В. Врублевська використовувала ці друковані версії, чи доповнювала їх матеріялами з архівів...

О. Кобилянську за її життя критики не завжди належно оцінювали. Сергій Єфремов критикував її за модернізм, а Михайло Павлик дорікав їй за надмірні німецькі впливи. В центрі уваги творів О. Кобилянської є емансипована дівчина або жінка, яка прагне романтичної любови і вміє її здобувати, але водночас хоче і вміє самостійно думати, вчитися і розвиватися інтелектуально. Це також не надто подобалося її сучасникам. Критикували її і за недосконале знання української мови. Сьогодні О. Кобилянська – через 145 років після її народження – виходить переможно на арену світової літератури. Її твір „В неділю рано зілля копала" – в центрі уваги якого незалежна жінка-циганка Мавра – вийшов в англійському перекладі ще 2001 року – він читається сьогодні як модерний сучасний роман; її нариси про природу дуже співзвучні нашим сучасникам, що турбуються екологічними проблемами; впливи на О. Кобилянську німецьких письменників, зокрема Фрідріха Ніцше, обговорюються на наукових конференціях, а твори О. Кобилянської знаходять нових інтерпретаторів серед молодшого покоління українських літературознавців.

Біографічний роман, як каже Роман Горак – сам оригінальний майстер цього жанру – „це справжній пошук втраченого часу". Спробуймо, на основі біографічного роману В. Врублевської, зреасумувати найважливіше і найцікавіше з життя О. Кобилянської.

Народилася вона на Буковині 9 грудня 1863 року. Батько, Юліян Кобилянський, працював збирачем податків, потім мандатором і суддею. Мати Марія Вернер була дочкою німецького колоніста, одруженого з полькою. Отже, німецька і польська мови були в родині матері рідними, але вона перейшла на мову і віру свого чоловіка Юліяна і дім

(Закінчення на стор. 14)

Про автора:

Марта Тарнавська, – поет і бібліограф, Дійсний член НТШ-А і УВАН, член Національної Спілки письменників України і Міжнародного ПЕН-клюбу. Народилася у Львові 1930 року. Живе у США від 1949 року. Університетські студії закінчила у Філядельфії. Працювала три десятки літ спеціялістом чужоземного і міжнародного права в правничій бібліотеці Пенсильванійського університету. Найважливішою працею свого життя авторка вважає анотовану бібліографію української літератури англійською мовою „Ukrainian Literature in English", за яку вона отримала нагороду Ценків Українського наукового інституту Гарвардського університету 1989 року.

Світова фінансова криза і Україна

Світова фінансова криза по-справжньому зачепила Україну у вересні. Коли проблеми на фінансових ринках світу перекинулися у сектор реальної економіки, в Північній Америці та Європі значно зменшився попит на товари. Відтак постраждали галузі, орієнтовані на експорт. Передусім це стосується металюрґії: попит на український метал знизився на 40 відс. Експортні проблеми зменшили надходження валюти. Ускладнилося виконання у 2009 році зовнішніх зобов’язань, п’яту частину яких треба покрити у найближчі 12-14 місяців.

До кінця року Україна має повернути 8.8 млрд. дол. зовнішніх зобов’язань. Виникає дефіцит платіжного балансу: на 2009 рік бракуватиме 15.5 млрд. дол. Ці цифри враховують усі тенденції щодо зменшення інвестицій, активности українських підприємств на зовнішніх ринках, скорочення валютної виручки. Резерви Національного банку – 34.6 млрд. дол. – дозволяють сплатити зовнішні позики, але невідомо, як розвиватиметься світова фінансова криза. Можна залишитися зовсім без грошей. З допомогою прийшов Міжнародний валютний фонд, який надав Україні 16.5 млрд. дол. позики. Використання цих грошей матиме також певний психологічний, стабілізуючий вплив на інвесторів і економіку загалом.

21 жовтня Президент України Віктор Ющенко на зустрічі з журналістами провідних ділових видань України виклав своє бачення економічної ситуації в Україні. Він сказав, що м’якшої бюджетної політики Україна ще не знала. З початку року видатки на платні, пенсії та інші соціяльні виплати зросли на 43 відс. Така непродумана соціяльна політика призвела до втрати контролі над цінами. Уряд поводився так, ніби хотів розплатитися за всіма боргами всіх часів і народів, хоча таких реальних можливостей держава не мала. Зростання інфляції призвело до зниження реальних доходів, які впали до найнижчих показників 2000-2001 років. З інфляцією почали боротися, обмежуючи економічну активність, що було помилкою.

Президент вважає, що треба за будь-яку ціну втримати довіру вкладників до банківської системи, довести населенню, що у вкладників немає причин для паніки. В. Ющенко порадив керівникам Національного банку щодня зустрічатися з провідними журналістами, доводити до їхнього відома все, що відбувається на валютному, грошовому та міжбанківському ринках, щоб банки відновили довіру до себе, мали більше партнерів серед учасників ринку.

Глибина можливої кризи у банківській системі безпосередньо залежить від того, наскільки банкам довірятиме споживач. Наприклад, українські експортери щодня отримують 500-700 млн. дол. валютної виручки, але, відчуваючи, що ситуація на ринку непевна, притримують валюту. В антикризовому пакеті, який підготував уряд, сказано: нехай підприємець розпоряджається своїми грішми, але через певний час (менш ніж пів року) вони мають бути введені в обіг.

Рада національної безпеки і оборони рекомендувала вжити антикризових заходів за чотирма основними напрямами: запобігання рецесії, перегляд бюджетної політики у частині видатків, забезпечення державних і корпоративних фінансових зобов’язань за зовнішніми запозиченнями, стабілізація національної валюти та чітка і проґнозована курсова політика. Світова криза таїть велику загрозу для молодої держави, але важких наслідків можна уникнути, якщо своєчасно вжити запобіжних заходів.

ЛИСТОПАД В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Українські жертви аґресії Кремля

26 листопада 1939 року уряд СРСР звернувся до уряду Фінляндії з офіційною нотою, яка повідомляла, що внаслідок артилерійського обстрілу, вчиненого з території Фінляндії, загинуло четверо та було поранено дев’ятеро радянських військовослужбовців. Фінські прикордонники справді зафіксували того дня гарматну стрілянину на радянській території. Вояки стріляли у власне військо. Це була провокація Кремля.

Уряд Фінляндії запропонував створити міжурядову комісію, яка б мала розслідувати інцидент. Радянська сторона відмовилася. 29 листопада СРСР розірвав з Фінляндією дипломатичні стосунки, а 30 листопада радянські війська перейшли фінський кордон і розпочали бойові дії. Вже 30 листопада відбулось повітряне бомбардування Гельсінкі та інших фінських міст. Чималі жертви серед цивільного населення Фінляндії внаслідок цих бомбардувань стали приводом для виключення СРСР з Ліґи Націй.

Фіни спромоглися до активного опору аґресорові: вони при відступі густо мінували залишені терени, робили засідки з численних снайперів. Вперше було застосовано проти танків пляшки з запальною рідиною, які назвали „коктейлем для Молотова“. Такі пляшки і спеціяльні штормові сірники до них придумав у 1937 році капітан фінської армії Ееро Куітінен. П’ять підприємств компанії „Алко“ випустили за три місяці війни 542,194 пляшки.

А „коктейлем для Молотова“ їх назвали після того, як міністер закордонних справ СРСР В’ячеслав Молотов (Скрябін) заявив, що радянські літаки скидають на фінські міста не бомби, а харчі для голодного населення. Негайно бомби назвали „кошиками для молотовської гулянки“, а протитанкові пляшки – „коктейлем для Молотова“.

Учасник радянсько-фінської війни Олександер Дубовик з міста Золотоноші багато оповідав мені про страждання власні і тисяч його ровесників, мобілізованих з України на цю війну. Історик Сергій Грабовський вважає, що на радянсько-фінській війні втрати українців становили десятки тисяч осіб. Так, на фронт з Київської військової округи була перекинута 44-та Київська дивізія, яка мала 150 радіостанцій, 500 авт, 44 танки, понад 100 тракторів, 50 мотоциклів. А от одягу для суворої зими дивізія не одержала. Валянки дали тільки командирам. Вояки були змушені йти пішки 245 км у благеньких шинелях і брезентових чоботах. Внаслідок цього в дорозі до фронту обморозилися 10 відс. особового складу. Коли дивізія розпочала бойові дії, припинилося постачання її продовольством.

1 січня 1940 року фіни атакували один з полків дивізії і оточили його. Почалася стихійна втеча інших частин дивізії. Поранені були кинуті напризволяще. Фіни захопили 97 гармат, 160 автомобілів, 37 танків, 280 кулеметів, кілька тисяч гвинтівок – уся ця зброя була використана в боях проти Червоної армії.

Після цього за діючим військом було розміщено 27 контрольно-загороджувальних загонів НКВД по 100 осіб у кожному. 1,800 військовослужбовців було засуджено військовим трибуналом. Командир дивізії Виноградов, начальник політвідділу Пахоменко і начальник штабу Волков були розстріляні як „зрадники батьківщини“.

Тисячі українців потрапили до фінського полону, де з них створювали так звані групи українського фолкльору, хори. До них приїздили видатні діячі української еміґрації. На пробудження національної свідомости полонених українців була спрямована широка культурно-освітницька робота в таборах.

Після війни радянські військовополонені, за винятком близько 200 осіб, які відмовилися повернутися на батьківщину, були передані радянській стороні. 777 з них були засуджені на різні терміни ув’язнення, а 232 розстріляно. Решту, майже 4,500 осіб, на яких не було знайдено матеріялів для притягнення до суду, як підозрілих було кинуто до концтаборів.

Ця війна в СРСР була великою таємницею, про неї не говорили, не писали. 12 березня 1939 року після жорстоких боїв був підписаний мирний договір, за умовами якого до складу СРСР увійшли весь Карельський перешийок, західнє і північне узбережжя Ладозького озера.

Війна тривала 105 днів. За цей час СРСР втратив понад 722 тис. убитих, поранених і обморожених, 17 тис. осіб пропали безвісти, тобто стали полоненими.

Л. Хм.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Високе служіння коханої і друга

У вересні в моїй квартирі пролунав телефонний дзвінок. Телефонувала Валентина Гончар. Я не приховував правдивої приємности від її дзвінка.

– Хочу вислати свою нову книгу про Олеся Терентійовича, – голос був дзвінким і бадьорим.

– Матиму за честь…

За тиждень я дістав з скриньки пакет з новим виданням книги В. Гончар „Я певен любові. Спомини про Олеся Гончара" (Київ, „Сакцент Плюс", 2008 рік).

Коли перегорнув останню сторінку, то немов би завершив свій побут в краях світлих, чистих, населених людьми добрими і мудрими. Бо сповна торкнувся того, що називається світом О. Гончара, його думок, мрій, сподівань та надій.

За освітою я інженер-ракетник, тому до кожного писаного рядка звик ставитися немовби до математичної формули. Він, себто рядок, має нести не лише певне емоційне забарвлення, а й точно відповідати, так би мовити, фізичній суті описаного. Мені ж пощастило дізнатися про світ О. Гончара не лише з його книг, а й через особисте спілкування.

Було це 8 березня 1993 року в Кончі-Озерній, на заміській дачі письменника під Києвом. На той час він вже переніс три інсульти та один інфаркт, доля відміряла йому ще трохи більше двох років життя. Зустріч закарбувалася на все життя. Через квіти, котрі я приніс, познайомився і з дружиною майстра слова. Вразила краса – фізична і духовна – дружини клясика нашої літератури.

6 липня 1995 року письменника не стало. Але я мав приємність бачитися з Валентиною Данилівною. Відбувалося це на імпрезах, присвячених славетному письменникові, під час зустрічей у Національному гірничому університеті, головні корпуси якого тепер розташовані на вулиці О. Гончара. Влітку 2001 року разом з гостем із США Іларіоном Хейликом побували в гостях у Валентини Данилівни у її київській квартирі. Саме тоді повела нас Валентина Данилівна до недавно зведеного пам'ятника О. Гончареві. Розмовам нашим того дня не було видно кінця. Попрощавшись з господинею квартири, вже у столичній підземці, І. Хейлик задумливо промовив:

– Вона, як і сам Гончар, людина-діямант…

Ці рядки не претендують на фахову рецензію книги „Я певен любові". В. Гончар змогла поєднати у ній особисті рефлексії та відчуття з загальноукраїнськими інтересами і проблематикою. Зрозумів, що стрижнем такої розмови з читачем стала постать О. Гончара.

Ось як згадує перші спалахи своїх дівочих почуттів до майбутнього чоловіка авторка спогадів:

„Увечорі на вулиці Клубній, 20, ми зустрілися…Немає таких слів, щоб описати те почуття, що враз спалахнуло в моїй душі. Це було щось досі незвідане. В душі загорілись іскри, про які в таких випадках пишуть чи говорять, мене пройняли, пронизали наскрізь струми найвижчої напруги. Це був вибух, вибух нечуваної сили. Той мій стан – він був за межами людської мови. Не знайдеш, мабуть, у жодному словнику таких слів, щоб описати той незнаний мною, досі не пережитий спалах емоцій, який мені було не інакше як кимсь подаровано. Я сприйняла це як дар небес".

Валентина Гончар і Фідель Сухоніс.

Ці рядки написані не раніше 2006 року. Так, ці слова В. Гончар вихлюпнула на папір зі своєї душі вже не у молодих роках. То чи не є гідними ці описи оповіді про Ромео і Джульєтту? Чи не бачимо ми у цих рядках дороговказ для молодих як слід кохати і бути коханою?

І наступна цитата, котра є витягом з щоденника В. Гончар. Датована квітнем 1995 року. „І що вони там думають, наші зверхники? Задарма віддають Москві стратегічні наші бомбардувальники, не вперше обурюється Олесь, при цьому не шкодує епітетів у межах нормативної лексики. „А коли, не дай Бог, що? Чим захищатися?" А тоді ж ще, здавалось, ніщо не віщувало трагедії Грузії.

Чи ще одна цитата: „Розкрадено пів України, а жодного хапугу до суду не притягнуто". Це за дев'ять років до Помаранчевої революції.

Насамкінець хочеться процитувати ще з книги В. Гончар:

„А найголовніше, може, що прожувши з ним поруч близько 50 років, я доторкнулась хоч маленьким доторком до таїни творчости, даної йому Всевишнім, до того джерела, яке живило його працю, давало енергію його думці і почуттям, силу втілити задумане в слово".

Не буде перебільшенням сказати, що життя цієї жінки стало високим служінням коханому і другові Олесеві Гончареві.

Фідель Сухоніс,
Дніпропетровськ

У пам'яті назавжди

Мій чоловік св. п. Віталій Трипуп-Трипупенко народився 6 серпня 1924 року в селі Кошманівка, на Полтавщині. Він часто розповідав про страхіття Голодомору, коли люди обгризали кору з дерев, а в селі не залишилося ні кота, ні собаки. Уночі їздили возами по селу уповноважені, яких завданням було заходити в кожну хату та збирати опухлих від голоду мертвих людей. Маючи вісім років, мій чоловік, прокинувшись вранці, як усі діти, ішов до вікна подивитися, що діється на вулиці. І те, що він бачив, ніколи не стерлося з його пам'яті. Вулицею сунули вози, наповнені трупами. Їх везли за село і там десь скидали до спільної ями. Завдяки молодій, витривалій, винахідливій матері, якій удавалося з чогось зробити якусь їжу, родина вижила, врятувалася від голодової смерти.

Євдокія Трипупенко,
Філядельфія

Село зазнало масового пограбування

Коли в Україні лютував Голодомор, мені було дев'ять років. В клясі, де вчилися діти з Вільшанського цукрового заводу і села Вербівки (тепер – Черкаська область) було 30 учнів, а після голоду залишилося 16. Сільські діти майже всі померли від голоду.

Мій близький родич з с. Товмач Шполянського району, після того, як його примусили в спецбригаді грабувати селян лише тільки один день, не витерпів таких дій і повісився. Він був впевнений, що пограбовані люди були приречені на голодну смерть.

В 1954 році мені розповідав реабілітований колишній секретар райкому партії одного з районів Київської области, як його засудили на 25 років суворого режиму за те, що він „саботував" пограбування селян. Його товариш, теж секретар райкому партії, який виступив проти такого пограбування, на другий день був розстріляний без суду і слідства.

Щоб не допустити розголошення правди про Голодомор, на кордонах України щільно стояли війська. Для конфіскації продовольства у селян в Україні були відряджені десятки тисяч комуністів з Москви, Ленінграду й інших міст Росії.

Мета голоду – знищити українські традиції, мову і дух свободи селянства, яке не піддавалось колективізації і русифікації.

Друга мета голоду – забрати в голодного населення всі цінності, які у них ще збереглися. Для цього радянською владою були організовані крамниці „торгсіни", де були різні харчові продукти високої якости, за які голодуюче населення змушене було віддавати золоті обручки, срібні вироби та інші коштовні речі. Поважних гостей добре частували, а потім привозили в такі „торгсіни" і заявляли: „Бачите, як живуть наші селяни. У нас голоду немає!" І їм вірили...

В зв'язку з тим, що Російська Федерація є правонаступницею Радянського Союзу, доцільно визначити вартість усього, що втратило українське селянство, і за рахунок компенсації відпускати дешевий газ Україні.

Євген Лісовенко,
Ню-Йорк

Останню кулю залишив собі

Іван Бесага („Вир")

Хоробрим борцем за Українську самостійну державу був Іван Бесага („Вир") із Тростянця – районний провідник юнацтва Організації Українських Націоналістів, котрий зумів об'єднати повстанців у міцний підрозділ опору більшовицькій і гітлерівській навалі. Разом з ним у криївці в урочищі Жолоби перебували друзі „Криворучко" і „Гроза". Навесні 1947 року, під час облави, енкаведисти спробували захопити повстанців, проте „Вир" не здався живим – під час перестрілки останню кулю залишив собі. Йому було тоді лише 24 роки.

Втратили сина мама Наталія, батько Василь, а сестра Марія – брата. Більшовики їх не милували, вивезли до Кемеровської области в Сибірю. Жили спецпоселенці в холодних бараках, голодували, тяжко працювали в шахтах. Повернулись аж у 1956 році. Тепер місце загибелі „Вира" стало для українців священним.

Тетяна Будар,
Бережани, Тернопільська обл.

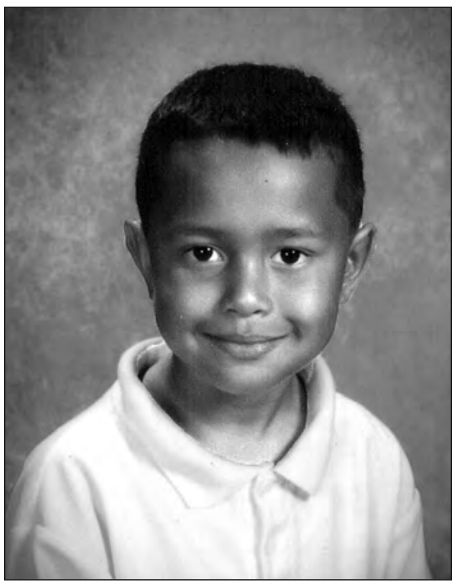
Про демократію і рівноправність

Лист Семена Качмара з Сансет-Сіті, Каліфорнія, „Я ніколи не голосував би за демократів" опублікований в „Свобода" ч. 44, змушує до запитання: на якій підставі республіканський чи демократичний американський президент мусить любити Україну? Газета „Свобода" зробила правильно, надрукувавши обидві об'яви про кандидатів на президента, а вболіваючому С. Качмарові рекомендую почитати, на яких принципах була написана конституція американської держави і що значать слова: – демократичний і рівноправний!

Катерина Кричевська-Росандіч,
Мавнтен Вю, Каліфорнія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Василь і Михайло Фокси, сини Орисі та Михайла Фоксів з Кісімі на Фльориді, — нові члени 13-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечила бабуся Анна Скалій- Галауфія.

Фіона-Ґрейс Кайн, доня Галини Пакули-Кайн і Шона М. Кайнів з Дірборн, Мишиґен, — нова членка 82-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Ліда та дідусь Бенжамін Пакули.

Кристаль і Джонатан Мартінези, діти Лесі та Нафталі Мартінезів з Брандону на Фльориді, — нові члени 13-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечила бабуся Анна Скалій-Галауфія.

Юлія та Олекса Белеї, діти Катрусі та Любка Белеїв з Місісаґи, Онтаріо, Канада, — нові члени 777-го Відділу УНСоюзу. Своїх внучат забезпечили бабуся Надя і дідусь Стефко Белеї.

Відзначили роковини видань УНСоюзу „Свобода" і „Український тижневик"

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 11 листопада, Головної канцелярії УНСоюзу відзначили 115-річчя „Свободи" і 75-річчя „Українського тижневика".

З цієї нагоди Екзекутива УНСоюзу влаштувала частування, під час якого Президент УНСоюзу Стефан Качарай звернувся до присутніх з вітальним словом, у якому підкреслив значення пресових видань в історії УНСоюзу, його нинішній діяльності і в забезпеченні доброго майбутнього.

До залі були внесені торти з табличками на позначення ювілейних дат, на які дружно дмухнули працівники редакцій і видавництва.

Л. Хм.

Працівники редакції „Свободи" і видавництва Українського Народного Союзу під час відзначення 115-річчя „Свободи" і 75-річчя „Українського тижневика".

ПАМ’ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Комісія американського Конґресу з досліджень Великого Голоду в Україні

Божена Ольшанівська

(Продовження. Початок в ч. 43, 44, 45, 46)

Багато сенаторів обіцяли голосувати за законопроєкт у повному Сенаті, однак, не бажали бути його спонзорами. Але настрої у Комітеті закордонних зв’язків були прихильні завдяки голові сенаторові Чарлзові Персі, і виглядало, що все є на добрій дорозі.

Один з найбільш пам’ятних епізодів лобіювання у Вашінґтоні стався у велетенському будинку Дірксена, де розташовані офіси Сенату. Був пізній полудень. Декілька груп активістів АГРУ зібралися біля ліфта на „летючку“, щоб обмінятися враженнями дня. Перед нами простягалися довжелезні коридори з гранітною підлогою, які у скісних променях сонця виглядали безмежними. Від нескінченного ходіння по бюрах сенаторів камінна підлога здавалася нам щораз твердішою. Раптом почувся ритмічний звук кроків, і з’явилася самітня постать невисокого красивого чоловіка у темносиньому вбранні. Активісти АГРУ пізнали Ч. Персі – сенатора, що підтримував законопроєкт Голодомору.

Ми всі підбігли до нього, а Данило Марчишин почав розмову на тему підтримки справи комісії. Решта групи потискувала сенаторові руку, персонально дякувала за підтримку і бажала успіхів у наступних виборах. Він розповідав, що йде з прийняття, яке влаштували на його честь працівники, і тому так пізно є у будинку. На прохання і далі підтримувати законопроєкт щодо Голодомору він відповів: „Після всіх моїх зусиль щодо цього закону я є ліпший українець, ніж ви“. Помахавши на прощання рукою, він зник з усміхом за дверима ліфта.

Пізніше, в Чикаго, д-р М. Куропась і українська громада приготовили передвиборний обід на честь сенатора Ч. Персі, і тоді АГРУ нагородила його відзнакою за підтримку прав людини.

19 вересня 1984 року Комітет закордонних зв’язків Сенату мав ділове засідання, і на ньому схвалив, з незначними поправками, текст сенатського законопроєкту S. 2456. Але основною перешкодою залишався пропонований бюджет комісії на 4.5 млн. дол. Активістам АГРУ пояснили, що це не є реальною вимогою, і з такими коштами Комітет закордонних зв’язків законопроєкту не схвалить. Час спливав, і маючи вже конкретну пропозицію, активісти АГРУ погодилися на значно меншу суму — 400 тис. дол. на два роки, що було реальним компромісом. З цією зміною законопроєкт схвалено і передано його повному Сенатові. Сенат законопроєкт S. 2456 прийняв одноголосно 21 вересня 1984 року.

Побачивши, що у Сенаті потрібно було близько двох місяців, щоб законопроєкт пройшов усі стадії Комісії і голосування (від 1 серпня до 21 вересня), а ще чотиримісячного чекання від того часу, як сенатор Б. Бредлі вніс його 21 березня, активісти АГРУ продовжували гарячково працювати у Палаті Представників, бо законопроєкт, шоб стати законом, мусить бути схвалений і переголосований в обох Палатах. Але тут вони наштовхнулися на непорушний мур.

4 жовтня 1984 року у Палаті Представників, в останній день 98-го Конґресу, конґресмен Бенджамин Гілман запитав: „Де є законопроект щодо Голоду? Вчора ми обговорювали його. Ми повинні б сьогодні голосувати, чи не так?“. Хоч було вже пізно, голова Д. Майка міг представити закон повній Палаті, але на це не було доброї волі ані у Д. Майки, ані у Д. Фасела. Це означало, що в дійсності демократичний провід Комітету міжнародних справ у Палаті Представників не збирався підтримувати цю українську справу.

Сенатор Б. Бредлі та зведений законопроєкт

Щоб уникнути ситуації, при якій американський уряд не може функціонувати, тому що скінчились гроші попереднього бюджету, Конґрес може ухвалити так званий зведений законопроєкт (omnibus resolution), який уповноважує уряд продовжувати витрачати гроші в нормі, схваленій попереднім бюджетом. Якщо бюджет не був затверджений в кінці сесії Конґресу, останній повинен продовжувати працювати день і ніч, поки не зформує і не прийме загальний зведений законопроєкт.

Особливістю правил Конґресу США є те, що сенатори, які внесли законопроєкт, що потім розглядається в Конґресі, мають особливий привілей на право з’явитися перед Конґресом для того, щоб їх законопроєкт був долучений до зведеного законопроєкту. Хоча жодні головні законопроєкти не можуть бути долучені таким чином, незначні за фінансуванням законопроєкти можуть бути включені.

Так сталося, що 4 жовтня 1984 року, в останній день сесії Конґресу 1983-1984 років, була необхідність приймати зведений законопроєкт, щоб продовжувати фінансування дій уряду. Також так сталося, що у вечорі 4 жовтня 1984 року у Ню-Джерзі був великий бенкет із 1,000-доларовим вступом для здобуття фондів для Демократичної партії. Одним з промовців був сенатор Б. Бредлі. Зразу ж після свого виступу опівночі він повернувся приватним літаком у Вашінґтон на сенатську сесію.

Щоб сенатор міг внести пропозицію, голова засідання Сенату мусить надати йому слово. Однією зі справ, яку Сенат тоді обговорював, були права жінок – досить спірна справа. Було відомо, що сенатор Бредлі цей жіночий закон підтримував, тому коли він попросив, голова йому не надав слова, бо хотів цей закон відкласти на другий рік. Але сенатор не здавався і далі просив слова. Йому дали змогу виступити о 2:30 ранку. Тоді він скористався своїм сенаторським правом і закопроєкт про Комісію Голоду додав до зведеної фінансової резолюції на 470-мільярдний державний бюджет. Це був той самий спосіб, яким було прийнято законопроєкт Елизабет Гольцман при кінці 1970-их років, щоб при Департаменті юстиції створити Відділ спеціяльних розслідувань щодо злочинів Голокосту.

Залишилася ще одна перешкода. Після причеплення додатків у Сенаті зведену резолюцію мусили ще раз обговорити на спільній конференції членів обох палат, ще раз переглянути всі додатки і вирішити, котрі з них прийняти, а котрі відкинути. Хоч сенатори мають спеціяльний привілей причеплювати свої додатки, члени Палати Представників мусять на них погодитися. Тут була небезпека, що проєкт Комісії Голоду могли відкинути. Активісти АГРУ останнім зусиллям зв’язалися з прихильними їм членами конференції Сенату і Палати Представників і просили їх старатися, щоб закон про Комісію був прийнятий. І так сталося.

Врешті фінансову зведену резолюцію із причепленим законом про Комісію Голоду передано Президентові Роналдові Рейґанові для підпису. Президент поставив свій підпис 12 жовтня 1984 року і так законопроєкт, який пропонував створення Конґресової Комісії щодо Голоду в Україні, став законом. Цей закон дістав номер 99-180. Тому що Комісія не закінчила своєї праці у передбачений термін, її пізніше продовжено законом за номером 100-340 і додано ще 100 тис. дол. на її роботу.

Формування Комісії про Голод в Україні

Під час лобіювання прийняття закону про Комісію члени АГРУ також призадумувалися над її структурою і її членами. Головування було обіцяне конґресменові Д. Майці, щоб тим спонукати його підтримати законопроєкт. Від цього не було можливости відступити, хоча показалося, що він не був найкращою для цього особою. Ті члени Конґресу США, яких АГРУ просила стати членами Комісії, на це погодилися. Додатково до конґресмена Д. Майки, ще були конґресмени – демократ Денис Гертел, Віліям С. Брумфілд і Б. Ґілман; з сенатського боку були Денис Де Консіні і Руді Бошвіц. Сенатор Р. Бошвіц відмовився, і на його місце призначено сенатора Роберта В. Кестена-молодшого.

Інші члени Комісії від Уряду США, яких АГРУ не поручало, але яких призначено туди без належної уваги, виказали мало, або ніякого зацікавлення в праці Комісії і вони не брали участи ані в її нарадах, ані в її звітуванні. Коли активісти з АГРУ прийшли до бюра сенатора В. Кестена, щоб розвідати про його участь у Комісії Голоду, то його штаб навіть не знав, що він є членом цієї Комісії. Можна припускати, що брак зацікавлення у В. Кестена спричинив брак зацікавлення і бездіяльність його українських виборців у Висконсині, які, в свою чергу, цією справою не цікавилися і тим дозволяли, щоб така ситуація постала.

Виконавча гілка Уряду США призначила ще таких членів Комісії: Ґері Бавера – помічника Президента з питання вироблення процедур у політиці, посла Юджіна Даґлеса з Державного департаменту і лікаря д-ра Еверета Купа, Головного хірурга США. Ці особи іґнорували працю Комісії. Дивлячись назад, про це можна думати як про ще одну втрачену можливість, бо Комісія дала нам шанси, які ми не використали вповні.

Закон 99-180 вимагав також наявности шістьох членів Комісії з загального громадянства. Провід АГРУ дбайливо переглянув пропозиції для членів Комісії з української американської громади, і кандидатів вибрано на основі їх провідницьких та інтелектуальних здібностей, а також спроможності причинитися до успіху Комісії. На жаль, не всі особи, яких АГРУ рекомендувала, були відібрані. Додатково АГРУ рекомендувала д-ра Джеймса Мейса на позицію дослідника і директора Комісії.

Зусилля і старання для створенням Комісії були уроком покірливости і компромісу. І глянувши правді в очі, активістам АГРУ довелося погодитися з гіркою дійсністю, що підтримка прийшла лише від невеликої частини громади. Коли справа просувалася тяжко, тоді самозванні „експерти“ виступали відверто, фронтальною атакою проти Комісії Голоду, щоб пізніше, як все провалиться, казати: „Ми ж вас попереджали“. Коли комісія стала дійсністю, особи, які її створенню цілком не помогли, навіть порухом пальця, старалися здобути у ній місце для себе, щоб мати нагоду для прославлення самих себе.

Прикро, що з політичних причин відхилено було деяких найкращих кандидатів. Наприклад, АГРУ рекомендувала Ігоря Ольшанівського на громадського представника, але конґресмен Д. Майка його відкинув. Можна припускати, що Д. Майка образився тому, що бажав призначити свого кандидата директором і дослідником Комісії, і рекомендованого д-ра Дж. Мейса не брати до уваги. Щоб до цього не допустити, І. Ольшанівський написав статтю в „The Ukrainian Weekly“, в якій він звинуватив Д. Майку у використанні Комісії для того, щоб роздавати посади в ній для своїх політичних приятелів. Це врятувало посаду для Дж. Мейса, але І. Ольшанівського не вибрано як члена комісії від громади. Як компроміс, на його місце прийняли від АГРУ Д. Марчишина. Ще інша рекомендація від АГРУ не зреалізувалася, а це рекомендація для д-ра Богдана Витвицького. Сам по собі публіцист і науковець, Б. Витвицький у 1984 році подав ідею проєкту „Усної Історії“ – збірку розповідей очевидців про голод – під егідою Товариства Українсько-Американських професіоналістів і підприємців в Ню-Йорку і Ню-Джерзі. Протягом чотирьох місяців д-р Дж. Мейс, якого найняли виконати цей проєкт, зібрав близько 60 розповідей коштом лише 10 тис. дол. Можна здогадатися, що ці записи пізніше включено у загальний збірник записів, який Комісія видала тритомною збіркою.

Підсумовуючи, можна сказати, що сам факт створення Комісії Голодомору при американському Конґресі мав і має монументальне значення. Було багато недосконалостей під час створення і під час праці Комісії, але найголовніше є те,

(Закінчення на стор. 21)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В НТШ-А представлено новий роман А. Мельничука

Аскольд Мельничук

НЮ-ЙОРК. – 18 жовтня Аскольд Мельничук презентував у Науковому Товаристві ім. Шевченка свій новий роман „The House of Widows” (Graywolf Press, 2007). Це третій роман у доробку американського письменника українського походження. Перші два – „What Is Told” (1994) і „Ambassador of the Dead” (2001) принесли А. Мельничукові заслужене визнання серед критиків та читачів. Проза А. Мельничука, за твердженням критиків, відзначається ліризмом, добре виписаним психологізмом, майстерно побудованими діялогами та сюжетом.

Темою ранніх Мельничукових творів була тема еміґрантів та еміґрації, однак, це лише загальне тло, на місці якого розігруються психологічні драми, відбуваються родинні та індивідуальні конфлікти, які доповнюються реаліями певної епохи та історичними ремінісценціями. Блискучий дебют А. Мельничука у 1990-их роках привернув увагу до його прози відомих критиків та впливових літературних видань. Про нього захоплено пишуть у „New York Times Book Review“,„Boston Globe“,„Los Angeles Times“, відзначаючи високий рівень літературної майстерности та вміння творити оповідь.

Цього разу, у романі „The House of Widows”, письменник наче б то відходить від своєї стратеґії, однак, не на стільки, щоб говорити про цілковиту зміну теми та поетики. Дія роману розгортається в Америці та Европі. 40-річний Джеймс Пак дошукується причин самогубства свого батька, знаходить приховані долі в заплутаній родинній історії, що викликає у головного героя почуття вини і провини. Усі критики, котрі писали про новий роман А.Мельничука, відзначають особливий ліризм оповіді письменника, елеґантний стиль викладу та майстерно побудований сюжет.

Новий роман Мельничука - це мозаїка життя кількох поколінь, котрі, за задумом письменника, взаємопов'язані, не тільки родинно, а що важливіше - часово. Сучасність та історія сусідують у тексті А. Мельничука, створюючи відчуття тотального чи абсолютного проникнення одного в одне.

А. Мельничук відомий також як засновник чільного американського літературного журналу „AGNI“. Протягом багатьох років як головний редактор, а тепер як редактор-засновник, друкував і пропаґував найновіші зразки сучасної української літератури.

Насамкінець А. Мельничук відповів на запитання присутніх, котрі обговорювали не тільки останній роман письменника, але й американську та українську літератури.

Пресова група НТШ-А

Тема конференції – Голодомор в кіномистецтві

Роман Процик

НЮ-ЙОРК. – У Колюмбійському університеті 2 грудня відбудеться міжнародна конференція „Осмислюючи Голодомор: український голод-геноцид 1932-1933 років у кінематографі”. Її організує Програма українських досліджень Колюмбійського університету разом з Інститутом ім. Гаримана та Департаментом слов'янських мов Колюмбії. Конференція об'єднає вчених та кінематографістів, щоб розглянути цю трагедію в аналітичному, теоретичному й емпіричному аспектах.

Такий підхід став можливим завдяки тому, що за останні чотири роки, при щедрій підтримці громади та Фонду катедр українознавства, Програма українських досліджень Колюмбійського університету змогла здобути собі репутацію провідного осередку студій українського кінематографа в Північній Америці.

Крім Українського кіноклюбу університету, який популяризує українське кіномистецтво по всій Америці, тут також викладаються курси з українського кінематографа для студентів бакалаврської та маґістерської програм.

Колюмбійська конференція складатиметься з трьох частин. У першій під назвою „Що сталося у 1932-1933 роках. Факти трагедії” виступлять д-р Юрій Шевчук з Департаменту слов'янських мов та Інституту ім. Гаримана Колюмбійського університету, який говоритиме про те, як тема Голодомору висвітлювалася в українському фільмі в самій Україні.

Д-р Роман Сербин, професор-емерит Університету Квебеку у

(Закінчення на стор. 15)

„Приятелі Руху“ допомагають Острозькій академії

Голова Комітету допомоги Україні Роман Ричок приймає грамоту вдячности з рук професора Острозької академії Леоніда Якобчука, якому вручив чек з пожертвою для академії.

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – Комітет допомоги Україні („Приятелі Руху“) 9 жовтня провів під головуванням Романа Ричка своє чергове засідання, на якому прийняв рішення виділити Національному університетові „Острозька академія“ 5,000 дол., в додатку до 5,000 дол, пересланих в травні, на допомогу студентам з бідних родин та сільських шкіл, котрі вивчають теологічні предмети і беруть участь в дослідженнях української діяспори.

Президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай повідомив, що Українська національна фундація виділить на цю мету ще 10 тис. дол. – на додаток до 60 тис. дол., які вже переказані академії.

На засіданні комітету почесний професор Острозької академії Леонід Якобчук розповів про впровадження в навчальних плянах академії нових предметів християнського спрямування, зокрема засад християнської етики, показав нові підручники з цього предмету, а також вручив голові комітету грамоту вдячности від ректора академії Ігоря Пасічника за систематичну грошову допомогу. У цьому році комітет надав допомогу академії в сумі 10 тис. дол.

На засіданні, яке відбулося в Українській євангельській церкві на запрошення її громади і пастора Володимира Цебулі, було заслухано звіти голови комітету і скарбника Марти Боровик про акції комітету в цьому році. Визначено наступні завдання: надати грошову допомогу видавництву „Смолоскип“ на стипендії українським студентам в сумі 2,500 дол. і на видання книжки Галини Могильницької „Літос“ 500 дол. Координатор проєкту видання цієї книжки Олександер Полець забезпечив появу вже 70 тис. її примірників українською мовою і 3,000 – англійською мовою.

Під час засідання Рея і Петро Грицаки пожертвували 500 дол. на розвиток освітньої діяльности Острозької академії.

Комітет допомоги Україні працює вже 18 років, не має жодних адміністраційних видатків – їх покривають члени екзекутиви. Отримані пожертви від громадянства, парафіян Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Ню-Джерзі, та дотації від трьох кредитівок повністю призначені на допомогу Україні – зокрема на стипендії студентам.

Три кредитівки „Самопоміч“ (Ню-Йорк, Нюарк і Кліфтон), крім професійної фінансової діяльности, своїми дотаціями комітетові дають можливість продовжувати гуманітарну працю.

Л. Хм.

Річні збори УОКЦ

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 25 жовтня відбулися 29-ті річні збори Українського освітньо-культурного центру (УОКЦ). Президент Борис Павлюк у звіті підкреслив досягнення кожного сектору, адміністрації УОКЦ, подякував всім за успішну роботу.

Роман Петик з Контрольної комісії оголосив, що фінансова система є ефективною, і комісія задоволена переглядом. Богдан Мізак прочитав звіт Номінаційного комітету, який рекомендував нових кандидатів до Ради директорів і членів дирекції – Ігоря Білинського і Ореста Вірстюка, а також переобрати членів дирекції Андрею Жаровську, Бориса Захарчука, Б. Павлюка, Івана Праска, Романа Цигана і Марію Швед. Кандидати до Ради директорів були вибрані одноголосно.

Голова статутового комітету Р. Петик прочитав пропозицію до статуту УОКЦ – дати дозвіл дирекції підняти з 250 дол. до 500 дол. суму грошей організаціям за членство-голос. Також запропоновано зменшити термін з 10 років до п’яти років часу організаціям за голоси. Р. Петик також прочитав пропоновану резолюцію – надати право дирекції взяти позичку до 1 млн. дол. на направи і розбудову Центру. Після короткої дискусії над пропозиціями члени УОКЦ і уповноважені делеґати з українських організацій проголосували за зміни до статуту. Голосування про зміни до статуту і дозвіл позичити гроші на розбудову і покращення будинку не перейшло.

Андрея Жаровська розповіла про стан членства, яке включає 1,226 окремих членів, 53 організацій та 16 нових членів. Б. Павлюк відповів на запитання про кошти розбудови.

Андрея Жаровська

Чи Ви увійшли в історію?

Перевірте в архівах Свободи
на веб-сторінці www.svoboda-news.com

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію,
живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

121. Книга „Пісня пісней“

На перший погляд, в цій біблійній книзі у поетичній формі описано взаємне кохання сільського пастуха і пастушки. Вони вихваляють красу одне одного. Але насправді в книзі закладено алегорію: любов Бога до свого народу. Також оспівана щира подружня любов. Книгу складають пісні молодого і молодої, а також хору. Молода, приміром, співає: „Я чорна, але гарна. Ви не дивіться на мене, що я засмагла, що мене осмалило сонце. Сини моєї матері розсердились на мене, поставили мене стерегти виноградники“ (1:5-6). Хор підказує їй, де шукати милого: „Йди слідом за чередою й паси козлят коло шатер пастуших“ (1:8). Молодий: „Ти полонила моє серце, моя сестро-дружино! Ти полонила мою серце одним лиш твоїм оком, однією перлиною твого намиста!“ (4:9).

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Ідеальний час для ідеального подарунка.
Надішліть цієї пори вашим близьким в Україні подарунок грошима через Western Union, і це буде для них святом, яке вони не забудуть. Надсилати та одержувати гроші – це така легка справа, майже як вручати й отримувати подарунки особисто.
• В Україні працює понад 14 000 агентських пунктів, розташованих повсюди для вашої зручності
• Нині власникам Gold Card вже не треба заповнювати форми для грошових переказів*
• Для того, щоб надіслати чи отримати гроші, не обов'язково мати банківський рахунок
WESTERN UNION
Cash, the Perfect Gift
Зробіть це свято особливо приємним. Відвідайте веб-сайт WesternUnion.com, щоб надіслати гроші, електронні вітальні листівки та святкові оповідки. Також ви можете надіслати грошовий подарунок, зателефонувавши за номером 1-800-799-6882 або відвідавши будь-який з понад 45 000 агентських пунктів у Сполучених Штатах.

Едельвайс...

(Закінчення зі стор. 5)

провадила українською. В родині Кобилянських народилося семеро дітей: Ольга мала старших братів Максиміліяна і Юліяна, старшу сестру Євгенію і молодших братів Стефка, Олександра, Володимира. Батько Ю. Кобилянський з трудом утримував свою велику родину. Мати була добряча і покірна жінка, що займалася домашнім господарством – познайомившись з нею, Леся Українка називала її „святою Анною". Дівчата Кобилянських змалечку привчалися до домашньої праці, їхнє призначення було вийти заміж і провадити родинне господарство.

О. Кобилянська початкову освіту здобула в німецькій школі, трохи вчилася приватно, але найбільше – від своїх братів і з книжок, якими вони користувалися в школах. В дорослому віці багато читала, зокрема німецькою мовою, і таким чином поширювала і збагачувала свій світогляд.

Вона мала багато товаришок і знайомих, бувала на товариських вечірках з танцями і на ковзанах, брала участь в аматорських театральних виставах, мала власного коня і залюбки їздила верхи на прогулянки в гори, переживала всякі платонічні романтичні захоплення.

Але з раннього дитинства вона звертала на себе увагу, як дитина „тиха, серйозна, заглиблена в себе, із сумовитими оченятами" – інакша, як інші діти. Що більше: дівчинка, яка мала біля себе велике товариство інших дітей і родичів, почувала себе самотньою і нещасною. Підслухане в дитинстві зауваження на її адресу, що вона – „негарна", виросло в травму почуття меншевартости і переслідувало її все життя.

Саме оця відчутна відокремленість від інших, самотність, брак систематичних інтелектуальних випробувань у школах, і молодеча туга дівчини за любов'ю спонукують Ольгу запровадити собі щоденник, який стає їй найближчим повірником-другом і сповідальником. Вона також починає писати вірші – польською і німецькою мовами.

Серед близьких подруг Ольги були Авґуста Кохановська, дочка міського старости, в домі якого панувала „атмосфера інтеліґентної доброзичливости" і де Ольга знаходила і позичала багато книжок; Софія Окуневська, дочка місцевого лікаря; Ванда Добжанська, що до неї Ольга їздила в гори на відпочинок; а пізніше – Леся Українка і Христя Алчевська.

А. Кохановська стане згодом відомою малляркою, С. Окуневська, після студій медицини в Цюріху, стане першою жінкою-лікарем в Україні. Н. Кобринська здобуде місце в історії як організатор жіночого руху і редактор першого жіночого альманаху. Впливам С. Окуневської і Н. Кобринської завдячуємо, що О. Кобилянська стала не німецькою, а українською письменницею. А вже знайомство і дружба з Лесею Українкою і Х. Алчевською – це вже були союзи рідних душ, що їх поєднувала не тільки особиста близькість, але й українська література.

Щоденник О. Кобилянської відбиває її любовні захоплення цілим рядом молодих чоловіків. Є серед них і Євген Озаркевич, брат Кобринської, і Олесь Ястжемський, і товариш її братів Козуб, і Ясьо Урицький, і німецький інженер-нафтовик Ернест Зерглер, і Артур Нізнер; її приваблюють своєю фізичною силою і конюх Іванко, і гуцул Василь... Часто, як пише В. Врублевська, Ольга „створювала собі ще одну сердечну історію, яка не мала під собою ґрунту, а живилася тільки з її власної душі".

Але справжньою і реальною любов'ю її життя, що віддзеркалена не у щоденнику, а в листах, був Осип Маковей. Молодший від Ольги на пару років, О. Маковей, український фейлетоніст і поет, приїхав 1895 року у Чернівці на посаду редактора газети „Буковина". Він знав уже друковані твори О. Кобилянської і був зацікавлений нею як автором і потенційним співробітником своєї газети. Вони обговорювали літературні проблеми в особистих зустрічах, він надсилав або приносив їй книжки, вони часто обмінювалися листами. Але листи О. Кобилянської поступово перетворюються в любовні листи закоханої жінки, а О.Маковей хоче бачити в ній тільки колеґу-літератора... І це для Ольги – болюча особиста драма.

Вона ніколи не вийшла заміж. Але драму її життя посилювали переживання, пов'язані з долею її родичів і друзів. Батько, після десятків років державної служби, незважаючи на його репутацію чесного й обов'язкового службовика, стає жертвою оскарження в корупції, мовляв, „приймав подарунки", і 1889 року відбувається проти нього судовий процес, про це пишуть газети. Розправа набирає і політичного забарвлення, бо Ю. Кобилянський, мовляв, не бажаючи приймати подарунки вдячности від клієнтів, передавав їх на потреби греко-католицької парафії, де був членом.

Коштовна справа затягається, родина Кобилянських змушена переселитись до меншого будинку, батько, доведений до відчаю, робить спробу самогубства, від якого в останній хвилині рятує його Ольга. Остаточно суд визнає Ю. Кобилянського невинним, але травма залишає болючі рани.

Сестра Євгенія має поважну хворобу, лікування якої приносить клопоти, турботи і видатки, а коли вона нарешті виходить заміж, подружжя виявляється недібраним і нещасливим. С. Окуневська виходить заміж за Вацлава Морачевського, але подружжя по деякому часі розпадається.

О. Кобилянська прожила 79 років – раніше від неї померли її батьки, сестра Євгенія, брат Юлько. А брат Олександер залишає нешлюбну дитину, яку згодом О. Кобилянська прийняла як дочку.

Майже все життя О. Кобилянської пов'язане з горами Буковини. Верхи гір приманювали її своєю красою і давали їй надхнення до літературної творчости. Там, у цих горах, шукала вона за своїм щастям – за рідкісною квіткою едельвайса, що її гуцули називають шовковою косицею або шаріткою.

Відзначили 55-річчя Української федеральної кредитної спілки

На святі кредитівки (зліва) президент комітету споріднених міст Ірондеквойт-Полтава Анна Корнило, посадник Ірондеквойту Мері-Ґелен Нейман, голова кредитової спілки Василь Корнило.

РОЧЕСТЕР, Ню-Йорк. – 25 жовтня в приміщенні Української православної церкви св. Покрови відбулося святкування 55-ої річниці успішної праці Української федеральної кредитної спілки (УФКС), яка понад пів століття надає фінансові послуги членам української громади в багатьох штатах Америки. На урочистому бенкеті були присутні понад 280 осіб – члени Дирекції УФКС, працівники, громадські діячі, представники різних церков, довгочасні члени УФКС, поважні гості, серед яких був сенатор Джим Алесі, посадник міста Ірондеквойту Мері-Ґелен Нейман та інші.

Майже в повному складі приїхали працівники філії в Сиракюзах (управитель Надія Гайдук) та представники місцевої української громади, серед яких був один з засновників кредитівки „Самопоміч", чий підпис стоїть на Хартії кредитівки, – теперішній голова філії „Самопоміч" в Сиракюзах, колишній редактор газети „Народна Воля" Микола Дупляк з дружиною Галиною.

Відкрили урочисту частину президент Ради директорів УФКС Василь Корнило та генеральний виконавчий директор Тамара Денисенко. Вели програму генеральний управитель УФКС Олег Лебедько та управителька філії в Рочестері Таня Дашкевич. Вони зачитали привітання, надіслані до УФКС від різних установ та високоповажних посадовців – губернатора штату Ню-Йорк Дейвида Петерсона, конґресвумен Луїз Слотер, Генерального консула України в Ню-Йорку Миколи Кириченка та інших.

Після привітань присутні переглянули історію УФКС в прозірках.

На бенкеті були вручені грамоти за віддану тривалу працю для добра української громади та УФКС Володимирові Пилишенкові а В. Корниловi. Також почесними грамотами були нагороджені працівники УФКС Н. Гайдук, Леся Хвесик, Лідія Стівенс, Леся Кисіль та Леся Паращак.

У концерті виступили танцювальний ансамбль „Світанок" з Рочестеру, чоловіча капеля з Слов'янської церкви п'ятдесятників, ансамбль бандуристів „Золоті струни", виконавці з капелі бандуристів з Сиракюз.

В перерві між концертом та вечерею розігрувались в льотерію подарунки від місцевих українських підприємців – ґердани, глечики трипільської культури, записи українських пісень, настільні букети, подарункові сертифікати.

Урочистий бенкет був завершений традиційною забавою, на якій грав ансамбль „Нові обрії".

Організував святкування оргкомітет, до якого входили Т. Денисенко, Л. Хвесик, Т. Дашкевич, В. Корнило, О. Лебедько, Г. Лісова, Р. Мартинів, В. Пилишенко, Х. Вагенблас.

Галина Лісова

Почесними грамотами нагороджені працівники (зліва) Леся Кисіль, Лідія Стівенс, Леся Хвесик та Надя Гайдук.

Тема конференції...

(Закінчення зі стор. 10)

Монреалі, відомий історик голоду 1921-1922 років і Голодомору, відтворить історичний контекст та головні факти штучно створеного голоду.

У другій частині конференції – „Відкриваючи Голодомор засобами кінематографу" буде показаний короткометражний документальний фільм „Колки" Наталії Михальчук, студентки Школи дизайну Парсонза-університету у Ню-Йорку.

У селі Колки, що на Поділлі, режисерка зустрілася з місцевими мешканцями, які знали її діда та бабу, і зняла їх у своєму фільмі. Із їхніх розповідей постав цілий пласт історії України, невідомої їй та багатьом представникам молодого покоління. Голосом старих селян заговорила народна пам'ять про безперервний ланцюг трагедій, які зазнала Україна у XX ст.

Після показу фільму „Колки" д-р Криспін Брукс, архівіст Інституту Фундації Шоа (Голокосту) в Університеті Південної Каліфорнії у Сан-Дієґо, зробить презентацію відеодокументів, які стосуються Голодомору з архіву Фундації візуальної Історії очевидців Шоа.

Цю фундацію заснував кінорежисер Стівен Спілберґ у 1994 році, щоб зафіксувати на відеоплівці автентичні свідчення очевидців Голокосту.

Коли людей, що пережили Голокост, просили розповісти про жахи, які вони зазнали під час Другої світової війни, в їхні свідчення впліталися згадки про Голодомор 1932-1933 років.

В третій частині конференції відбудеться показ нового повнометражного документального фільму Сергія Буковського „Живі". Коли до С. Буковського звернувся Міжнародний благодійний фонд „Україна-3000", який заснувала Катерина Ющенко, дружина Президента України, з проханням зняти документальний фільм про Голодомор з нагоди відзначення його 75-ої річниці, він одразу погодився, організував творчий колектив, до якого увійшли дослідник історії кіна, критик та сценарист Сергій Тримбач, кінооператор Володимир Кукоренчук, історики Юрій Шаповал і Віктор Лістов, письменник Іван Дзюба, філософ Мирослав Попович, письменниця Оксана Пахльовська, проф. Андреа Ґраціозі з Неаполя.

С. Буковський та його дружина, продюсер та співавтор сценарію Вікторія Бондар, особисто представлятимуть фільм „Живі" учасникам колюмбійського симпозіюму. Фільм дубльований англійською мовою.

Докладнішу інформацію про конференцію можна отримати телефоном (212) 854-4697 або на інтернет-сторінці: www.harrimaninstitute.org/programs/Ukrainian_studies_program.html. Вхід на конференцію безкоштовний.18

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Переплетіння талантів і стилів

ВАШІНҐТОН. – У концертній залі „Millennium Stage“ 28 червня відбувся концерт, в якому все переплелося: напрямки та стилі, учні та школи, країни та культури, долі музикантів.

Наталя і Зіно Богачеки – не тільки сімейна пара, але й артистична. Н. Богачек народилася в Росії, вчилася в Московській консерваторії, а після значного виконавського досвіду в Європі була запрошена до Національної симфонічної оркестри у Вашінґтоні. Її чоловік народився у Львові, закінчив Львівську консерваторію, багато виступав з оркестрою Львівської філярмонії, з Львівською камерною оркестрою, брав участь в Національному фестивалі віртуозів України. Потім продовжив навчання в Віденській музичній академії та Бостонському університеті, а в останні роки отримав можливість грати в Національній симфонічній оркестрі під керівництвом Пласідо Домінґо, Мстислава Ростроповича. Отож, два скрипалі в одній сім'ї, європейський досвід, творча кар'єра в Америці.

Програма, яку вони представили, була ідеальна з точки зору поєднання виконавців та композиторів: всі три музичні твори – для двох скрипок та фортепіяна, всі композитори так чи інше мали творчі взаємини з музикантами Росії і України в XIX ст.

Перший твір „Amitie“ відомого бельгійського скрипаля, композитора, дириґента Ежена Ізаї (1858-1931) у 1881 році почув Антон Рубінштейн і в 1882 році привіз Е. Ізаї до Росії, де він вперше виступав з самостійними сольними концертами.

Зліва: Зіно і Наталя Богачеки, Дарія Габай.

Дуже складний за виконанням твір „Amitie“, і почути його в живому, а не студійному виконанні музикантів – рідкісна нагода. Н. і З. Богачеки вважають, що твір був записаний тільки в 1960-ті роки Давидом та Ігорем Ойстрахами. Виконується він дуже рідко. Вже цей факт говорить про те, якого професійного рівня повинні бути музиканти, які виконали цей твір у Вашінґтоні. Адже вони не тільки прекрасні сольні виконавці, але й ансамблеві, що знають дихання та всі таємниці поєднання ансамблевої культури виконання через щоденну працю в оркестрі. Це поєднання надало можливість відтворити найкраще в творі Е. Ізаї. Блискуча техніка, тонке відчуття музичного простору, бездоганний виконавський контакт – все це відтворило стильовий задум скрипаля та композитора Е. Ізаї.

Другий твір, що прозвучав в концерті – „Сюїта соль-мажор для двох скрипок та фортепіяна“ написав польський композитор Моріс Мошковський (1854-1925). Його сюїта – також маловідомий твір в концертній практиці. Твір насичений романсовими, гостроритмічними танцювальними формулами. І здається, від високого до салонного виконання – один крок, але професійний смак Н. та З. Багачеків (і як тут, нарешті, не згадати чудового партнера – піяністку Дарію Габай, яка отримала освіту в Санкт-Петербурзькій консерваторії, а зараз активно працює у Вашінґтоні) надали творові вишуканости, спрямованої енерґії, драматичної лірики високого рівня.

Останнім був виконаний твір Пабло Сарасате „Навара“, який можна назвати хрестоматійним. Цей твір насичений бісерною технікою, повний „летючих“ штрихів, ефектів. Він став органічним фіналом всієї програми.

Так творчість Е. Ізаї, М. Мошковського та П. Сарасате істотно переплелася в одному концерті (у творчому доробку М. Мошковського та П. Сарасате є, до речі, твір з однією і тією ж назвою“ – „Еспанські танці“). Королева Ізабела нагородила П. Сарасате однією з найкращих скрипок Антоніо Страдіварі та надала стипендію для навчання в Паризькій консерваторії. Він виступав в Одесі, Петербурзі, Москві, де його гра була записана на фонографічні валики та зберігається в Музеї музичної культури ім. Михайла Глінки. П. Сарасате був постійним учасником „четвергів“ у Івана Турґенєва, в 1893 році зустрічався з Петром Чайковським.

Концерт став свідченням того, що культурні процеси не мають кордонів.

Наталія Степаненко

Презентація книги Олександра Гваньїні „Хроніка европейської Сарматії”

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – У вересні книга Олександра Гваньїні „Хроніка европейської Сарматії”, яку видав 2007 року в Києві видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, надійшла до Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Кирила і Методія, і 2 жовтня відбулася її презентація. Директор бібліотеки Надія Тітова повідомила, що обласний центр має лише два примірники книги, тож вони з перших днів стали раритетом навіть для читачів-науковців, і то є щастям завідувача сектора рідкісної книги бібліотеки Людмили Гурай – мати можливість знайомити громадськість з цікавим і корисним виданням.

Про життєвий та творчий шлях О. Гваньїні, історію створення та видання хроніки, її видатне наукове значення висловилися вчені-історики Ганна Швидко, Віталій Василенко, Олег Дячок та Генадій Виноградов.

Можна було почути від промовців і дещо несподіване. Так, переклад з польської на українську – це лише одне з текстових наближень до первинного оригіналу твору (наприклад, для порівняння, при перекладі кожного слова „Старого Заповіту” у розпорядженні перекладачів було до 12 синонімічних відповідників). Книга О. Гваньїні підтримувала ідею об'єднання багатьох земель навкруги Речі Посполитої (конкурентом їй тоді виступала Московщина), і можливо, свій твір автор написав, аби віддячити „другій батьківщині” за притулок і честь. Претензії на авторство сучасника О. Гваньїні Мацеста Стрийковського не варто розглядати всерйоз, бо у ті часи створення компілятивних хронік було загальновизнаним правилом.

Українці, хто ми є? Це питання хвилювало і, напевно, завжди буде хвилювати кожного, у кому є хоч крапля української крови. І водночас, воно буде дратувати тих, хто мріє позбавити українців національної гідности, розчинивши нас чи то в загальнослов'янському натовпі, чи то у космополітичному інтернаціоналізмі. Аби розуміти, хто ми є, звідкіля ми взялися, треба багато знати, і читати не витвіки сучасних псевдонауковців від історії, а твори давніх авторів, котрі писали свої твори не за гроші замовників, а з поваги до фактів, для висвітлення істини.

Одним з таких авторів був італієць О. Гваньїні (1534-1614), який, замолоду виїхавши з родиною з рідної Верони, решту життя прожив у Польщі. Він служив в армії польського короля, брав участь у військових походах (в тому числі, на Московію, на Молдову), навіть побував у полоні. Протягом 17 років О. Гваньїні, будучи ротмістром, командував у Вітебську п'ятьма сотнями козацьких вершників, від яких почув багато розповідей про Запорозьку вольницю. Це стало йому в пригоді у подальшій літературно-історичній діяльності. За героїзм у бойовищах, коли О. Гваньїні виповнилося 35 років, на Люблінському сеймі йому було надано титул „воїн у золотих обладунках”, а згодом і дворянство.

Людина величезної життєвої енерґії та темпераменту, О. Гваньїні й у цивільному житті був особистістю, намагався налагодити товарні виробництва, пробував зайнятися торгівлею, але справжнє місце в історії він знайшов у створенні книги „Хроніка европейської Сарматії”, яка вперше була видана польською мовою у Кракові 1578 року, в перекладі з латинського ориґіналу відомого польського поета Марціна Пашковського.

Друге видання, 1611 року, було суттєво доповнене матеріялами з польських, німецьких та інших хронік, поезіями видатного польського поета XVII ст. Яна Кохановського, а також багатьма ілюстраціями-гравюрами, на яких були зображені історичні герої, королі, князі, герби знаних родів та міст, мапи окремих країн, а також засідання Сенату та батальні сцени.

Це видання мало 10 розділів („книг”), кожен з яких присвячений історії, географічному описові та характерним рисам народу окремої країни, наприклад, Чехії, Польщі, Литви, Московії та ін. Історична довідка про Русь-Україну (це глава 3-тя) сягає лише середини XIII ст., хоч на українських землях О. Гваньїні, як військовий, особисто побував двічі; детально описані автором лише три „руських” міста: Київ, Львів та Кам'янець-Подільський.

Чому книга мала назву „Хроніка европейської Сарматії”? Сучасне розуміння таке: О. Гваньїні, як і інші історики-хроністи тих часів, в тому числі польський авторитет М. Стрийковський (до речі, литовець за походженням), під „европейською Сарматією” розумів, перш за все, землі Речі Посполитої, а також ті землі Центральної Европи, що були розташовані навколо неї; території ж, які були східніше (Евразія, Сибір), тоді називали „азіятською Сарматією”. Зауважимо, що такого кшталту умовності мали місце ще у стародавніх істориків, починаючи від „батька історії” Геродота (V ст. до н.е.), які вважали, як констатує наш сучасник С. Спасько, що „гети, скити, сармати, гуни, алани – це один і той же народ, що розмовляв однією мовою, мав спільне походження і однакові звичаї”. І це, незважаючи на те, що „сармати” – це самоназва індо-іранських племен, які поселилися у степах Північного Причорномор'я. Втім, як стверджує Г. Виноградов, польська шляхта XVI ст. прагнула вести походження саме від авторитетних предків сарматського походження.

Книга О. Гваньїні, побачивши світ, мала великий вплив на слов'янські археографії XVII-XVIII ст., передусім польську, українську, російську, білоруську. В наступних хроніках тих часів, у сучасній історичній літературі можемо побачити посилання на цю капітальну працю, яка не раз перевидавалася кількома европейськими мовами (але не українською!).

Відомий український історик д-р Юрій Мицик здійснив науковий подвиг – не лише вперше переклав українською мовою книгу О. Гваньїні з польського видання 1611 року (частково, півтори книги з десяти, переклав О. Дячок, який на дослідженні цього історико-географічного шедевру захистив кандидатську дисертацію), але й спромігся організувати видання „Хроніки европейської Сарматії”, об'єднавши зусилля п'ять провідних українських та міжнародних наукових та державних установ: Національного університету „Києво-Могилянська академія”, Інституту історії України Національної академії наук України (НАНУ), Інституту української археології та джерелознавства ім. Михайла Грушевського, Державного комітету архівів України та Українсько-канадського дослідно-документаційного центру (Торонто).

Підсумовуючи, можна стверджувати, що книга О. Гваньїні являє собою не лише зібрання доступних авторові фактів, це – правдиве джерело різнорідної, як тепер кажуть, багатовекторної інформації енциклопедичного взірця. Знайомство з цією важливою пам'яткою історичної думки буде і цікавим, і корисним для кожного українця, де б він не мешкав – хоч в Україні, хоч за її межами. Тих же, хто зацікавився твором Гваньїні, можемо адресувати до „Видавничого дому Києво-Могилянської академії”.

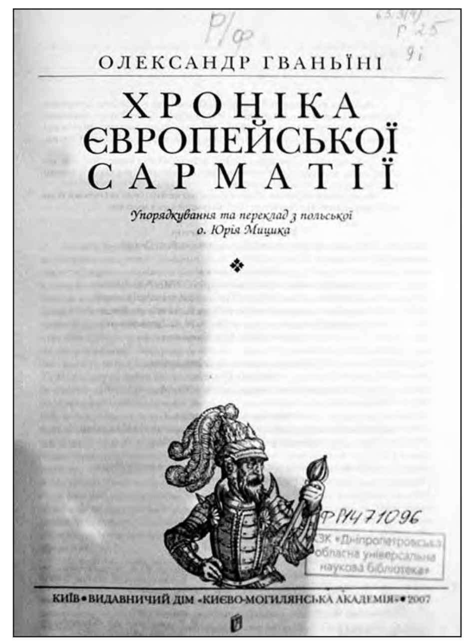
Володимир Єфимов

На презентації книги промовляє професор Ганна Швидко.

Портрет Олександра Гваньїні.

Титул українського видання книги.

8-ма Рада
„40-го Куреня УПС-ок
"Чорноморські Хвилі"

відбулася в днях
27-28 вересня 2008 р.
в Словтсбурґ, Н. Й.

МИСТЦІ УКРАЇНИ

Никанор Онацький (1875-1937)

Никанор Онацький. „Автопортрет". (1919 рік).

Життя і діяльність художника, поета і педагога, фундатора Сумського художного музею Никанора Онацького, його місце і роля в історії української культури першої третини XX ст., до недавнього часу залишалися поза увагою істориків і мистецтвознавців. Після страти Н. Онацького в 1937 році, вилучення та знищення архівних матеріялів, пов'язаних з його ім'ям, упродовж десятиліть було накладено заборону на всю багатогранну діяльність мистця.

Його мистецький доробок і педагогічна праця, організація музейної справи, громадське життя, наукові проєкти, участь в археологічних дослідженнях, інші різнобічні інтереси – все це тривалий час не могло бути документально простеженим і введеним до наукового обігу.

Перші публікації про Н. Онацького почали з'являтися в різних українських часописах після його реабілітації в 1956 році, але автори тих матеріялів на той час ще не мали жодної можливости створити реальну хронологію його життя і діяльности.

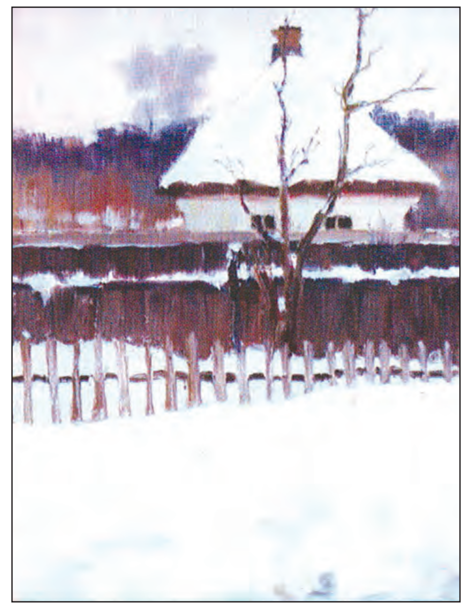
Тільки з відкриттям архівів колишнього КҐБ на початку 1990 років стало відомо, що Н. Онацького розстріляли 23 листопада 1937 року в Полтаві (у попередніх виданнях значилося, що Н. Онацький „помер в таборах в 1940 році").

Н. Онацький народився на хуторі Хоменкове Гадяцького повіту на Полтавщині, в багатодітній сім'ї козака-хлібороба. Після закінчення народної, а потім Гадяцької повітової школи, у 16 років він самостійно визначив свій майбутній життєвий шлях, метою якого було навчання.

Для матеріяльного забезпечення і здобуття фахової освіти він спочатку кілька років працював на різних випадкових роботах, потім у 1899 році спробував навчатися в Московському Строганівському училищі технічного малювання, але, не закінчивши його, повернувся в Україну і вступив до Одеського художного училища.

У 1905 році почав навчання у вищому художньому училищі при Імператорській академії мистецтв, де його вчителем був Ілля Рєпін. Маючи хист до малювання, Н. Онацький плянував одержати академічну освіту, але одночасно з навчанням почав займатися політикою – саме тут, як тепер з'ясувалося, і були витоки його майбутньої трагедії 1937 року.

В архіві колишнього КҐБ є протокол першого допиту Н. Онацького, який відбувся 31 травня 1929 року. Н. Онацький щиро визнав, що брати участь в українському русі почав у Санкт-Петербурзі за часів студентства, був членом нелеґального українського гуртка, при цьому уточнив, що головною метою членів гуртка було проведення культурної роботи і підтримання постійного зв'язку з рідною Україною.

Никанор Онацький. „Хата за тином" (1914 рік).

Никанор Онацький. „Курінь". (1914 рік).

100 чисел часопису „Військо України"

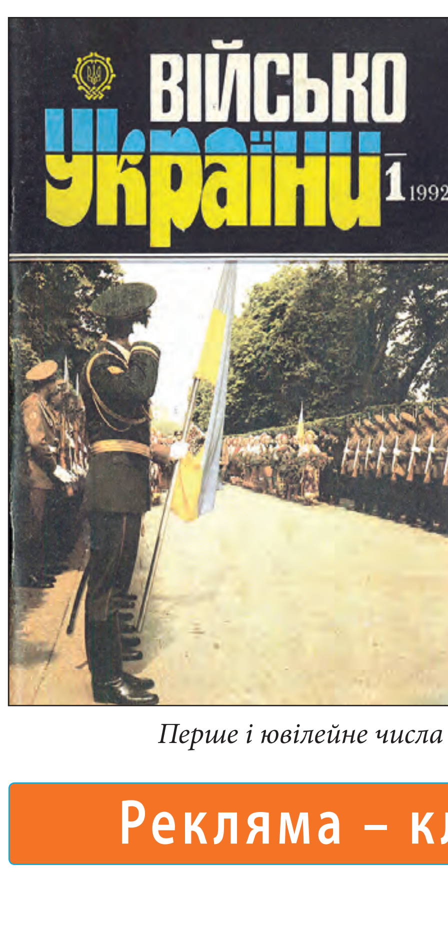
У жовтні в Києві вийшло ч. 100 часопису Міністерства оборони України „Військо України". Видання було засноване у 1992 році. Відтоді часопис послідовно веде лінію на створення, з військової спадщини СССР, національних Збройних сил молодої держави, не тільки високо боєздатних, а й просякнутих національним духом.

У ювілейному числі часопису висвітлено досягнення і негаразди в житті українського війська, проблеми його будівництва.

У вітанні міністра оборони Юрія Єханурова сказано: „Внесок журналістів часопису „Військо України" та його численного загону позаштатних авторів у справу піднесення престижу служби в Збройних силах України, військово-патріотичного виховання молоді є неоціненним".

В Америці представником часопису є член редакційної колеґії Петро Буняк, до якого можна звернутися з питань передплати і співробітництва з редакцією – на адресу: Peter Buniak, 115 Woodmont Dr., Randolph, NJ 07869.

Л. Хм.

Перше і ювілейне числа часопису „Військо України".

СПОРТ

Дві поразки і нічия українських футбольних команд

Відбулися чергові змагання в групах за першість Ліґи чемпіонів Европи, у яких беруть участь „Динамо" з Києва і „Шахтар" з Донецька.

4 листопада в Лісабоні, Португалія, на стадіоні „Жозе Алваладе" відбулась зустріч команд „Шахтар" і „Спортінґ", у якій українці вдруге зазнали поразки з рахунком 1:0. „Шахтар" був рішуче налаштований взяти реванш у португальців за домашню поразку. Команді потрібні були три точки, щоб сподіватися на вихід з групи. Якби зіграли тут унічию, то тоді б мали б набирати чотири точки в останніх двох зустрічах і сподіватися, що „Спортінґ" обидві програє. Але так не сталося... „Барсельона" і „Базель" в цій групі зіграли внічию, а це означає, що „Шахтар" прощається з Ліґою чемпіонів. Два наступні змагання з „Барсельоною" та „Базелем" вирішать, хто змагатиметься навесні за Чашу УЕФА. Наступна гра – проти „Базелю" 26 листопада.

5 листопада в Києві, на стадіоні ім. Валерія Лобановського, відбулися змагання команд „Динамо" і „Порту". Ніхто не очікував, що після впевненої гри в обороні в Португалії динамівці програють на рідному стадіоні з рахунком 1:2. „Динамо" тепер посідає третє місце в групі. Наступна гра – проти „Арсеналу" 25 листопада.

До кінця року обидві українські команди мають ще по одній грі – „Динамо" і „Фенербахче", „Шахтар" і „Барсельона".

В змаганнях за Чашу УЕФА беруть участь 40 команд Европи. 6 листопада в Харкові, на стадіоні „Металіст" місцева команда „Металіст" приймала берлінську „Герту". Гра закінчилася з рахунком 0:0, який влаштовував гравців обох команд. *(„Чемпіон")*

Проєкт братів Кличків: турніри з боксу – в обласних центрах

ЧЕРКАСИ. – У палаці спорту „Будівельник" інтерконтинентальний чемпіон за „IBF" у першій напівсередній вазі (до 63.5 кг) харків'янин Сергій Федченко 25 жовтня захистив свій титул у бою з досвідченим боксером з Арґентини Хуаном Альберто Годоєм в турнірі „Golden Boxing". Українець продемонстрував технічний, наступальний бій. Потужними ударами він декілька разів відсилав арґентинця у нокдавн. І зрештою виграв технічним нокавтом вже у четвертому равнді. Тренер гостя викинув на ринґ рушника.

Бої такого рівня зазвичай проводяться у значно більших містах. Проте цей турнір організувала компанія братів Кличків „K2 East Promotions", батько яких народився і виріс у Смілі біля Черкас. Генеральний директор цієї компанії Олександер Красюк теж родом з Черкас.

Турнір у Черкасах став продовженням традиції братів Кличків, які взялися популяризувати професійний бокс в Україні, щоб зростити українських чемпіонів світу в усіх вагових категоріях. Задля цього вони організовують бої світового рівня у великих обласних центрах України.

Отже, Сергій Федченко здобув свою 22 перемогу. До того ж, десяту – нокавутом. Він не програв жодного бою і впевнено йде до своєї мрії – абсолютного чемпіонства.

Глядачі у Черкасах побачили ще декілька боїв. Зокрема Віталій Русаль, теж Інтерконтинентальний чемпіон за версією „IBO" у вазі 91 кг. мав суперника з Угорщини, але Міхал Немет визнав поразку вже у першому равнді.

Олександер Вівчарик

Сергій Федченко охоче фотографувався з черкаськими дівчатами.
Фото: О. Вівчарик

ПРО ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Довгий шлях до рідної мами

Микола (Новомир) Підлісний

(Продовження. Початок в ч. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46)

В цьому таборі переглядали всіх ретельно, хто куди і пощо. Ось і прийшла моя черга. Відповідав на всі запитання, як і у Франції. Мені не вірили. Покликали ще раз і сказали, що Ґрушинських немає в Касаблянці, і такої вулиці теж немає. Почали мене бити, щоб признався до всього. Я уперто мовчав і заперечував, що нібито я є дезертир з Французького чужоземного леґіону. Мене кинули в тюрму разом з дезертирами. Вдень знову водили на допити. Це тривало кілька днів. Коли привозили до тюрми, то я був у синцях. Навіть дезертири співчували мені. Але бачу, що треба сказати правду, хоч і не всю. Сказав їм, що я ніколи не був в Касаблянці і нікого там не маю. Але не сказав про зміну прізвища. Тоді вони ще більше присікалися за дезертирство. Принесли список дезертирів, читають і запитують, чи я там є.

Після цього допиту мене перевезли в іншу тюрму, де переночував на долівці. Вранці привели одного араба, виробили нам один документ на двох і звеліли залишити Мароко та їхати до Альжиру. Цей документ тримав араб, який, проїхавши кордон, вискочив разом з документом. Знову я залишився без документів.

В Орані відшукав репатріяційний будинок та приписався. Треба було трохи відпочити після Мароко, а потім повертатися до Касаблянки, тому що там є великий порт. Звернувся до польського посольства і сказав, що маю родину в Касаблянці, але мене туди не пускають, бо не маю документів. Сказали зробити дві фотографії і знову прийти до них. За пів години я уже мав свіжий документ з печаткою і підписом. І ще дали мені кілька французьких франків на дорогу.

І ось я знову в дорозі до містечка Ужда, де мене недавно так мучили. Чим ближче до кордону, тим сильніше серце б'ється. Нарешті приїхали. Військових перевірили і відпустили, а цивільних затримали. Я почав розглядатися, куди мені вискочити. Двері в приміщенні були зачинені, вікна – високо. Перевірка документів тривала повільно, люди стояли в черзі і ніхто ні на кого не звертав уваги. Я виліз на стіл і на крісло, відчинив вікно. Якби запитали, то сказав би, що спекота. Ніхто не звернув на мене уваги. Приміщення було довге і вузьке, і всі люди чекали на свою чергу попереду, а я вовтузився ззаду. Вибравши слушний момент, вискочив на двір і побіг до станції, озираючись, чи за мною хто не біжить.

При вході на станцію стояв військовий вартівник. Я сказав йому, що хочу піти до буфету і купити собі їжі. Він мене пропустив, тільки сказав, щоб довго не був. Пішов просто до перону. На моє щастя, вже стояв поїзд і пускав пару – ось-ось мав від'їхати до Касаблянки. Біля вагону стояв військовий вартівник, араб. А я був у французькій військовій уніформі. Він у мене запитав, куди я іду. Відповідаю – до Касаблянки. А чи я маю перепустку? Витягаю з кишені якийсь папірець і показую йому. Він подивився на нього з одного боку, обернув на другий, і, нічого не сказавши, віддав мені. Напевно, не вмів читати. Поїзд рушив. Приїхали до Касаблянки без перешкод, тільки голод докучав. Була пізня ніч. Люди повиходили, а й знову мушу шукати виходу десь подалі, бо невідомо, чи буде якась контроля чи ні. Десь далеченько від головного входу переліз через паркан і опинився на вулиці Касаблянки.

Недалеко станції був парк, де були лавки, можна було посидіти і відпочити. Була пізня холодна осіння ніч. Я був перевтомлений, кидало в сон. Примостився на лавці, поклавши свою торбу під голову, і задрімав. Прокинувся, бо відчув, що біля моєї лави хтось ходить і оглядає, що то за солдат спить. Я поспіхом пішов до станції, де була купа людей, які чекали на поїзд надворі, то попритулювалися один до одного у своїх білих халатах. Я примостився до них.

В Касаблянці був також дім для репатрійованих. Туди я й подався за допомогою. Дали мені одяг і харчів в консервних банках на підставі репатріяційної картки, яку я мав ще з Франції.

Одного разу я пішов в порт подивитися на кораблі з надією влаштуватися на одному з них на працю. При вході до порту стояв вартовий. Я пройшов коло нього, підсвистуючи, ніби один з робітників порту. Довго мені там не пощастило розглядатись, бо підійшов до мене якийсь чоловік та й запитав, що я тут роблю і як сюди перейшов. Відповідаю, що прийшов подивитися на кораблі, а перейшов через головну браму. Звелів іти за ним. Біля брами він запитав того вартового, чи я тут переходив. Вартовий підтвердив. Чоловік повів мене в свою контору і зробив мені допит, хто я, куди і звідки.

Під час допиту я нервував і закурив цигарку, то він вдарив мене в обличчя і сказав, щоб я тут більше не показувався. Я знав, що в Касаблянці є польська амбасада, то вирішив піти до них за порадою. Я розповів, що мені тут не подобається і я хочу додому, в Польщу, але не маю за що, ніби я вояк з Армії Андерса, а тепер я іду у відпустку до Франції. Мені сказали, що виroблять папери, а там, кажуть, звернешся до польського консуляту, і тобі допоможуть виїхати до Польщі. Сказали, що документи будуть готові через два дні.

Офіцер в ранзі майора вручив мені документи і попросив, щоб взяв його дві валізи з собою, бо він вертається до Парижу літаком. Звичайно, я з охотою погодився. Сів на пароплав і через два дні уже був в Марселі.

У Парижі я зразу подався до польського консуляту з двома валізами для майора. Подзвонили до нього, і через пару хвилин я побачив, що він біжить сходами униз. Він мені подякував за валізи, які я привіз з Касаблянки, дав мені пару сотень франків „на чай" і сказав, щоб я прийшов завтра і зголосився до іншого майора, який дасть мені демобілізаційні папери, нібито я з Армії Андерса.

Продовження в наступних числах „Свободи"

Комісія...

(Закінчення зі стор. 9)

що вдалося:

• задокументувати голод 1932-1933 років для майбутніх поколінь, для яких залишено свідчення вцілілих очевидців;

• довести, що голод був геноцидом України;

• перевести законопроєкт у закон;

• довести, що ми, як група, можемо бути силою, з якою треба рахуватися;

• переконатися, що для здійснення наших плянів нам треба лише взятися до праці і не жаліти часу;

• продемонструвати, що дух посвяти малої групи відданих індивідуумів може взяти верх над перешкодами і показати, що де є сильне бажання, там і є перемога.

Україні, в її прагненні до незалежності, не можна було дати кращого подарунку, ніж Комісія Конґресу США щодо голоду в Україні, якій вдалося вперше на такому рівні пролити світло на трагічну історію українського народу, яку замовчували так довго.

H.R.3993 – кодове скорочення для законопроєкту, внесеного до Палати Представників Конґресу США за номером 3993

У цих спогадах назва „Commission on Ukraine Famine" перекладено як „Комісія щодо Голоду в Україні", а для зручности скорочено – „Комісія Голоду". Звіт „Investigation of the Ukrainian Famine 1932-1933" перекладено як „Дослідження Голоду в Україні 1932-1933 років" (Н.Ш.)

Державний департамент США (U.S. State Department) – це направду Департамент закордонних справ США, аналог Міністерства закордонних зправ (Н.Ш.)

S.2456 – кодове скорочення для законопроєкту, внесеного до Сенату Конґресу США за номером 2456 (Н.Ш.)

Відійшов у вічність Мирослав (Мірко) Троян

Св. п. Мирослав (Мірко) Троян

Відійшов у вічність св. п. Мирослав (Мірко) Троян – довголітній голова 67-го Відділу Українського Народного Союзу, він був також головою Контрольної комісії Округи УНС в Конектикаті, членом Пластового куреня „Бурлаки", вірним членом церкви св. Михаїла в Ню-Гейвені, активним у Патріярхальному русі, головою Відділу Патріярхального Товариства в Ню-Гейвені. Він любив громадську працю.

Всі, що покійного знали, любили його та шанували. В глибокому смутку інж. М. Троян залишив свою найближчу родину, дружину Надю та дочок з родинами – Дарію, Віру, Христину та Наталку.

М. Троян успішно закінчив студії у 1952 році в Лювенському Католицькому університеті в Бельгії з дипломом інженера-електрика. Професійно працював в Брюселі до свого від'їзду у 1995 році до США. В 1957 році він одружився з Надею Перегівською, а чотири роки пізніше молоде подружжя переїхали до Вотертавну в штаті Конектикат.

М. Троян був успішний у своїй праці. Він одержав патент і заснував власне підприємство у ділянці систем безпеки.

Добрий та відданий батько і його дружина Надя дали добру освіту та основне виховання, прищепили любов до української культури своїм дітям.

В Українському Народному Союзі покійний залишив добре ім'я активним залученням нових членів та заохочуванням всіх своїх приятелів та знайомих стати в ряди членства УНС. Він не жалів часу, труду та грошей на потреби добродійних товариств та людей.

Прощаємося з св. п. Мирославом Трояном як з родинною та добродійною громадською людиною. Хай пам'ять улегшить смуток його дружині Наді та дочкам Дарія, Вірі, Христині і Наталці, як також його друзям і співпрацівникам в українській громаді Америки.

Вічна йому пам'ять!

Ігор Е. Гайда,
голова Округи УНС
в Конектикаті

Спогад з давних літ

У квітні помер найстарший член Карпатського Лещетарського Клюбу д-р Ярослав Рожанковський, проживши 99 літ. Я теж, як досить старий член КЛК, пам'ятаю його ще зі Львова, бо „присвоював" собі його тенісові м'ячики. Він грав в теніс на глиняних кортах при вулиці Супінського, коло Українського академічного дому, околицю якого я тоді уважав своєю територією. Під моїм наглядом, бо я сам боявся сповідатися з крадежу, польські вуличники викопували ямки під дротяною сіткою, якою був огорожений тенісовий корт, і як туди потрапляв м'ячик, то котився стрімким схилом, зарослим хоптою, до хитро-мудро поставленої бляшанки з консерви, а коли туди падав, то вже був мій. Співпрацю вуличників я купував за цукерки. В тих часах теніс був спортом для заможних, і вони могли дозволити собі „згубити" три або два м'ячики на тиждень.

Д-р Я. Рожанковський був тоді тенісовим асом і грав з такими, як Зенон Сасик, Микола Дрогомирецький і Федір Кулечко, а тенісові турніри звичайно вигравав або д-р Я. Рожанковський, або З. Сасик.

Я. Рожанковський був також завзятим лещетарем. Я ходив пішки поза Львів на Кортумівку подивитися, як наші лещетарі вправляли сляльом (крутобіг) і скоки. Не пригадую прізвищ, але пригадую, що д-р Я. Рожанковський вирізнявся елеґантним стилем їзди.

В Америці приятелі д-ра Я. Рожанковського кликали його „Розі" і він тут продовжував теніс і лещета в рамцях КЛК. В тенісових турнірах на Союзівці в поодинокій грі в категорії сеньйорів 55 літ і вище він був фіналістом у 1974-1977 роках. „Розі" теж брав участь в подвійній мішаній грі зі своєю донькою Ґуґою. Його участь в білих спортах закінчилася в 1985 році, коли він пошкодив собі праве плече на лещетарській прогулянці в Австрії.

У пізніших роках він уфундував нагороду-чашу, за котру змагалися щорічно найкращі тенісисти КЛК під час традиційної осінньої зустрічі на Союзівці.

Для нашої громади смерть д-ра Я. Рожанковського є великою втратою, бо що раз менше залишається людей з такою високою спортовою та товариською культурою, яку мав д-р Я. Рожанковський.

Юрій Купчинський

З глибоким жалем повідомляємо, що 14 вересня 2008 р. у Гартфорді, Конн. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БРАТ і ШВАҐЕР

СВ. П.

БОГДАН ЦІРОПАЛОВИЧ

У глибокому смутку залишились:

Дружина – ВЕРОНІКА
Сестра – ДАРІЯ ВОРОБІЙ з мужем ПАВЛОМ
Брат – ОРЕСТ з дружиною ВІРДЖІНІЄЮ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ
повідомляє своїх членів та громаду, що 17 листопада 2008 р. відійшла з цього світу

СВ. П.

д-р Дарія Маркусь

(1935-2008)

Дійсний член НТШ-А,
Співредактор Енциклопедії Української Діяспори
Педагог, дослідник еміґрації, громадська діячка.

Викладала в коледжах та університетах Чикаґо й околиці, директор проєкту етнічних студій при Іллінойському університеті (1974-75).

Рідним складаємо співчуття.

Вічна Їй пам'ять!

Управа НТШ в Америці

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

НЕВИМОВНО ЩИРА ПОДЯКА

З волі Всевишнього Господа Бога, 25 липня 2008 р. переставився у Божу вічність, на 86 році життя найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

св. п.

інж. ЄВГЕН ІВАШКІВ

Дорога Родино та дорогі мої і покійного Євгена Подруги і Друзі, приятелі і знайомі, а також Подруги і Друзі Мартусі і Левка, прийміть нашу невимовно щиру подяку в імені Покійного Євгена, який вже сам цього зробити не може.

Ми Вас усіх обнімаємо, цілуємо і дякуємо за Ваші вислови співчуттів і вияв спонтанної до нас доброти. Усім дякуємо, що були з нами у траурні дні нашої великої скорби і дякуємо за щирі пожертви на різні цілі.

Дякуємо за перші телефонічні співчуття.

Невимовно дякуємо усім, що взяли безпосередню участь у Парастасі, який відправив о. парох Вернард Панчук, у похоронному приміщенні Яреми і за його зворушливі слова про покійного Євгена та теплі слова співчуття о. Юрію Базилевському, парохові Української Православної Церкви у Кергонксоні. Дякуємо і тим, що не могли взяти участи у похоронних обрядах, але були думками з нами і лучились з нашими молитвами за спокій душі бл. п. Євгена.

Щиро дякуємо за виголошені зворушливі прощальні промови після Парастасу, про життєвий шлях Покійного. Спершу прощали: син Левко і дочка Мартуся, які розказали свої спогади про незабутнього, милого батька, який все був для них, дуже дбайливий. Дружина Левка Івашків Таїса з Маркусів і муж Мартусі Адоніс Яців, які розказали свої особливі зауваження, прикмети про покійного Євгена.

Аскольду Лозинському, який прощав в імені УККА, Володимиру Гнатковському, який прощав від Товариства Українських Інженерів, Богдану Гаргаю, який прощав від ООЧСУ, Державницького фронту, СУМА й проводу ОУН, Ользі Гнатейко яка прощала від Українського Музею, у Ню-Йорку, Миколі Галіву, який прощав в імені редакції Енциклопедії Української Діяспори (ЕУД), Дарії і Василя Маркусів, Осередку праці ЕУД на метрополію Ню-Йорк й околиці, якого Покійний Євген був головою, від абсольвентів УТГІ - Григорія Комаринського у Мюнхені і від себе особисто.

Дякуємо о. пароху Вернарду Панчуку за відправлення заупокійної Св. Літургії, у церкві св. Юра і виголошену прощальну проповідь, запечатання гробу на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку і проведення молитви під час поминок. Дякуємо усім учасникам, що були присутніми під час запечатання могили і взяли участь у поминках бл. п. Євгена.

Особливо щиро дякуємо Лідії Закревській, що зайнялась пожертвами на різні цілі у пам'ять Покійного Євгена і Миколі Галіву, що був з нами у перші хлилини нашої скорби, за написання повідомлення про смерть Євгена і статі – спогади про нього, у газетах Свободі й Америці.

Невимовно дякуємо за вінки і китиці квітів у пам'ять Покійного Євгена: Боєчкам Мирославі і Степану, Ганіфін Христі і Джері, Ґленським Алі й Івану, Костко Матильді, Костко Ірині і Маркові, Лібер Адріяні і Петрові, Маркусям Дарії і Василеві, Оберишин Тані, Екзекутиві УККА, Відділові УККА у Ню-Йорку, Федаку Зенону і Любомиру з родинами, L. Shapiro – President and CEO Hospital for Special Surgery, Research Administration Hospital for Special Surgery.

Щиро дякуємо учасникам, що взяли участь у Св. Літургії , яку відслужив, у церкві св. Юра о. парох Вернард Панчук, ЧСВВ, у Сороковий день смерти Покійного Євгена.

Дякуємо Українській Католицькій Освітній Фундації у Чікаґо за Св. Літурію за спокій душі Покійного Євгена, що була відслужена на УКУ у Львові, а його ім'я буде внесене до книги добродіїв УКУ.

З висловами співчуття на Св. Літургії за спокій душі Покійного Євгена склали: Бачинські Марія і Юліян, Бардиґула родина, Галів Микола, Галів Орест, Дроздовська Дарія, Дікун Роман, Длябога Лідія, Гірняк Тарас, Гірняк Анастазія, Кекіш Дарія і Богдан, Клоків Анна, Клоків Анна, Клоків Володимир, Кіршак Александра, Кобаса Ліда, Костирка Ярослава, Лозинський Аскольд, Лозинська Марія, Лопатинські родина, Мокрівська Ксеня, Марків Тереса (20дол.), Оберишин Галина і Ярослав, Процик Анна, Процик Володимир, Огара-Мокрівська Рома, Рак Анна і Володимир, Рак Таїса, Андрій й Александра, Рудакевич Дарія і Володимир, Рубель Ярослава, Сливоцькі Христя і Мая, Сливоцькі Володимира і Стефан, Салевич Зенон, Стецко родина, Томсонн Таня і Лоренс, Юзенів Марта і Роман, Фурда Михайло.

У пам'ять пок. Євгена на церкву св. Юра, у Ню-Йорку жертвували:

500,00 дол. Devision of Rheumatology Hospital of Special Surgery, HSS.
250.00 дол. Івашків Євгенія.
по100.00 дол. Галів Микола, Хемич Марія.
по 50.00 дол. Барановські родина (Михайло, Гельґа), Закревська Лідія, Кіршак Александра, Кушнір Христина і Юрій, Мисак Василь.
по 25.00 дол. Гірняк Анастазія, Махалевич Люба і Павло, Дума Наталія.

У пам'ять пок. Євгена на Український Музей у Ню-Йорку жертвували:

1,000.00 дол. Івашків Лев і Маркусь Таїса.
1,000.00 дол. Івашків Софія Марта і Яців Адоніс.
500.00 дол. Івашків Євгенія.
500.00 дол. Маркусі Дарія і Василь, Устина, Василь (молодший).
300.00 дол. Слоневські Марія і Андрій.
200.00 дол. Сливоцькі Володимира і Стефан .
150.00 дол. Co-workers & Students Laboratory of Cytokine Siggnaling…
по100.00 дол. Галів Микола, Гнатейко Ольга і Мирон, Городецька Ольга, Гунчак Ольга і Тарас, Ґудзяк Ярослава, Змий Е.В. Н.М., Куровицькі Ірина і Ярослав, Леськовим Дарія й Александер, Лучечки Ярослава й Іван, Мілянич Мотря, Оберишині Галина і Ярослав, Павлинські Арета і Ярон, Процик Мотря, Процик Володимир, Ратич Іванна, Семанишин Марія, Томоруґи Марія і Ярослав, Удич Віра, Хемич Марія, Шміґель Надія і Мирослав, Штогрин-Соробей Марія і Юрій, Савчуки Надія і Богдан.
по 50.00 дол. Баб'юк Оксана, Зазуля Ольга і Теодозіій, Іванчук Надія, Котис Богдан, Крумшин Олександра, Прус Оксана і Роман, Фарійон-Кислев Аня і Франк, Червоняки Катря і Ярослав, Юзенів Александра, Ярош Евстахій.
по 25.00 дол. Борковська Марія, Михалевич Люба і Павло, Черник Лідія і Ярослав.
20.00 дол. Дума Наталія.
10.00 дол. Фурда Михайло.

У пам'ять Покійного Євгена пожертви на Пласт зложили:

250.00 дол. Івашків Євгенія.
по100.00 дол. Галів Микола, Костко Матильда, Рак Анна і Володимир, Саляк Ірина-Орися, Сохан Неоніля, Сохан Тарас, Хемич Марія.
по 50.00 дол. Гнатковські Богданна й Володимир, Данилюк Марта, Михайлів Ольга і Богдан, Старух Віра й Льонгин, Ярема і Оксана Кілкени.
25.00 дол. Косович Стефанія.
10.00 дол. Костирка Ярослава.

У пам'ять Євгена на журнал „Наше Життя" жервували:

25.00 дол. Юліяна Сусь
10.00 дол. Параскевія Сусь

У пам'ять Євгена на фонд для потерпілих від повені в Україні, Івано-Франківськ жертвували:

50.00 дол. Смолії Анна й Ігор
20.00 дол. Дроздовська Дарія

На фод, у пам'ять Євгена – " Бабуся та дідусь" пожертвували:

100,00 дол. Смолії Анна й Ігор.

Хай Всевишній Триєдиний Господь нагородить Вас своїми безмежно щедрими ласками, а у першу чергу кріпким здоров'ям і довгим життям.

дружина – Євгенія Івашків
син – Лев Івашків з дружиною Таїсою Маркусь й онуками Адріяном і Томою.
дочка – Марта Івашків-Яців з мужем Адонісом і онуками Тамарою і Марком.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave., Springfield, NJ 07081
Tel.: (973) 376-1347

Apon Video, P.O. Box 3082, Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599
Замовляйте DVD VHS
17-річниця Незалежности України.
Фільм Роксоляна.
Ціна 20.00 дол.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

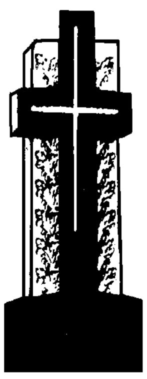
Д-р МАРКО ЛУЦЬКИЙ
дентист-стоматолог
виконує
- зубні коронки
- пльомби
- root canal
- зубні протези
- лікує захворювання ясен.

Приймаємо за попереднім домовленням.
Тел.: (212) 697-8178
30 East 40th Street, 7 Floor # 706
New York, NY 12016

• РІЗНЕ •

Куплю ***картини*** *старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДАРКО ВОЙТОВИЧ, **власник**
(908) 647-7221 • (732) 356-1209
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ.

• НА ПРОДАЖ •

На продаж апартамент у Львові на Площі Ринок, 81кв.м.В дуже доброму стані. Щоб оглянути знімки пишіть на **e-mail: headpain 2000@aol.com** або **тел.: (847) 770-3332**

Понад 30,000 читачів дивляться наші реклями. Р Е К Л Я М У Й Т Е С Я !

